

I. PRZEDMOWA

Szanowni Państwo!

Przedstawiam Państwu informację na temat stanu bezpieczeństwa w ruchu drogowym w Polsce w 2005 roku. Publikacja ta to suche liczby, nie wolno jednak zapominać, że za każdą z tych liczb kryją się tragedie ludzkie. Każda cyferka, tak spokojnie odczytywana przekłada się na cierpienia ofiar wypadków komunikacyjnych, ból ich rodzin i najbliższych.

Niestety ogół społeczeństwa nie zdaje sobie sprawy ze skali zagrożenia i obecnie chyba tylko śmierć osoby najbliższej, czy też tragedie osób znanych publicznie są w stanie poruszyć zwykłego uczestnika ruchu, który na co dzień nie zastanawia się nad powagą i rozmiarem problemu. W dalszym ciągu panuje powszechne przeświadczenie, że odkąd samochody stały się częścią życia codziennego a niejednokrotnie podstawowym narzędziem pracy, to nieodłącznym ich elementem będą wypadki drogowe, w których muszą ginąć ludzie.

Wiele czasu musi upłynąć, aby zmieniła się mentalność ludzi, tak by oprócz niekwestionowanych korzyści z postępu motoryzacyjnego, byli oni w stanie dostrzec zagrożenia jakie wynikają z nieodpowiedzialnego użytkowania samochodów oraz lekceważenia przepisów ruchu drogowego. Zróbmy wszystko aby tę mentalność zmienić jak najszybciej.

Winston Churchill powiedział „Śmierć jednostki - to tragedia, śmierć milionów - to statystyka”. Rolą nas wszystkich jest aby liczby przedstawione w niniejszej publikacji nie pozostały tylko statystyką.

Pierwszy Zastępca
Komendanta Głównego Policji

nadinspektor Ryszard Siewierski

II. Dane ogólne o motoryzacji i wypadkach drogowych.

II.1 Ogólne dane o motoryzacji.

Od początku lat dziewięćdziesiątych liczba pojazdów zarejestrowanych w Polsce systematycznie rośnie.

Liczba pojazdów silnikowych w latach 1994- 2004

Lata	Pojazdy silnikowe		w tym:					
			samochody osobowe		samochody ciężarowe		motocykle	
	Ogółem	1994=100%	Ogółem	1994=100%	Ogółem	1994=100%	Ogółem	1994=100%
1994	10 858 094	100,0	7 153 141	100,0	1 306 861	100,0	1 008 410	100,0
1995	11 185 781	103,0	7 517 266	105,1	1 354 099	103,6	929 269	92,2
1996	11 765 401	108,4	8 054 448	112,6	1 431 357	109,5	875 663	86,8
1997	12 283 503	113,1	8 533 449	119,3	1 487 439	113,8	842 358	83,5
1998	12 709 244	117,0	8 890 763	124,3	1 562 814	119,6	819 902	81,3
1999	13 169 216	121,3	9 282 816	129,8	1 682 887	128,8	804 461	79,8
2000	14 106 078	129,9	9 991 260	139,7	1 879 068	143,8	802 618	79,6
2001	14 724 293	135,6	10 503 052	146,8	1 979 293	151,5	802 752	79,6
2002	15 525 733	143,0	11 028 852	154,2	2 162 614	165,5	868 850	86,2
2003	15 899 195	146,4	11 243 827	157,2	2 191 762	167,7	845 456	83,8
2004	16 701 072	153,8	11 975 191	167,4	2 262 923	173,2	835 791	82,9

Położenie naszego kraju na mapie Europy, jego usytuowanie na szlaku transportowym wschód – zachód, generuje bardzo duży ruch tranzytowy. Jak wynika z danych Komendy Głównej Straży Granicznej, w 2005 roku do Polski wjechało 21 630 389 pojazdów kierowanych przez cudzoziemców. Nasz kraj odwiedziło 64 891 332 obywateli innych państw.

Pojazdy obce – wjazd do Polski w 2005 roku na poszczególnych odcinkach granicy państwowej

Odcinek granicy państwowej RP	Liczba pojazdów:		
	samochody osobowe	samochody ciężarowe	autobusy
z Federacją Rosyjską	311 451	47 877	10 503
z Republiką Litewską	327 709	406 243	13 160
z Republiką Białoruś	1 440 991	187 731	14 578
z Ukrainą	1 368 760	137 856	35 406
z Republiką Słowacką	728 432	94 185	12 885
z Republiką Czeską	2 869 045	413 590	22 883
z Republiką Federalną Niemiec	12 278 781	788 192	44 109
granica morska	46 568	28 510	944
O g ó ł e m	19 371 737	2 104 184	154 468

II.2 Wypadki drogowe i ich skutki w 2005 roku.

W 2005 roku odnotowano **48 100** wypadków drogowych:

- w porównaniu z rokiem 2003, kiedy to wydarzyło się 51 078 wypadków, liczba ta spadła o 2 978 (-5,8%),
- w porównaniu z 2004 rokiem, w którym zanotowaliśmy 51 069 wypadków, liczba ta zmniejszyła się o 2 969 (-5,8%).

W wyniku wypadków drogowych w 2005 roku **5 444** osób poniosło śmierć:

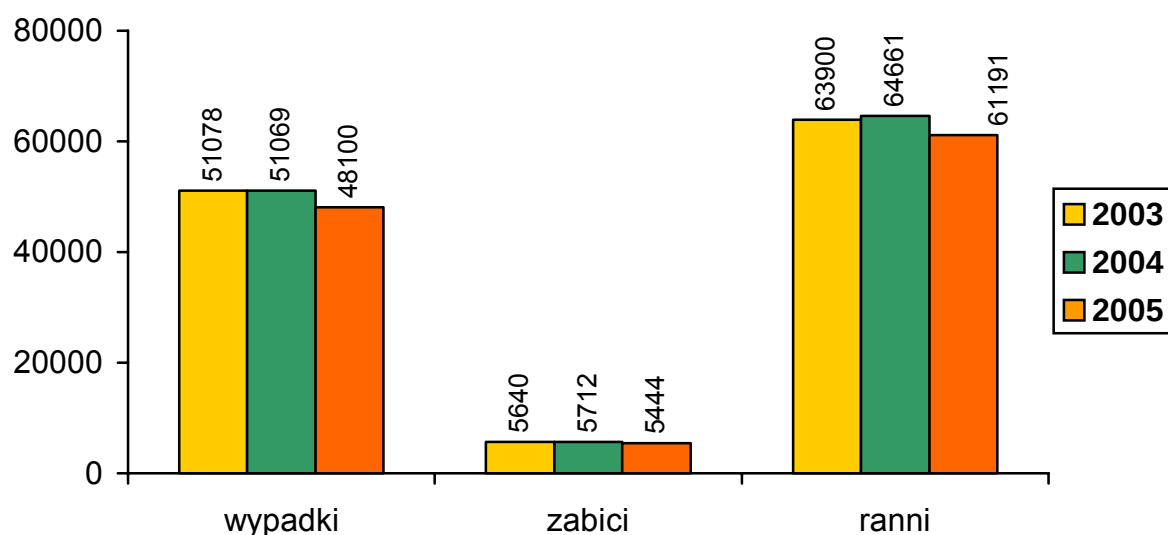
- w porównaniu z rokiem 2003 nastąpił spadek o 196 osób (-3,5%),
- w stosunku do 2004 spadek o 268 (-4,7%).

W wypadkach rannych zostało **61 191** osób:

- w porównaniu do 2003 roku zmniejszyła się liczba osób, które zostały ranne o 2 709 (-4,3%),
- w porównaniu do roku 2004 kiedy zanotowano 64 661 osób rannych, liczba ta spadła o 3 470 osób, tj. (-5,4%).

W 2005 roku do jednostek Policji zgłoszono **401 440** kolizji drogowych:

- w porównaniu do 2003 roku, w którym zgłoszono 367 700 kolizji, liczba wzrosła o 33 740 (+9,2%),
- w porównaniu do 2004 roku, w którym odnotowano 424 938 kolizji liczba spadła o 23 498 kolizji (-5,5%).

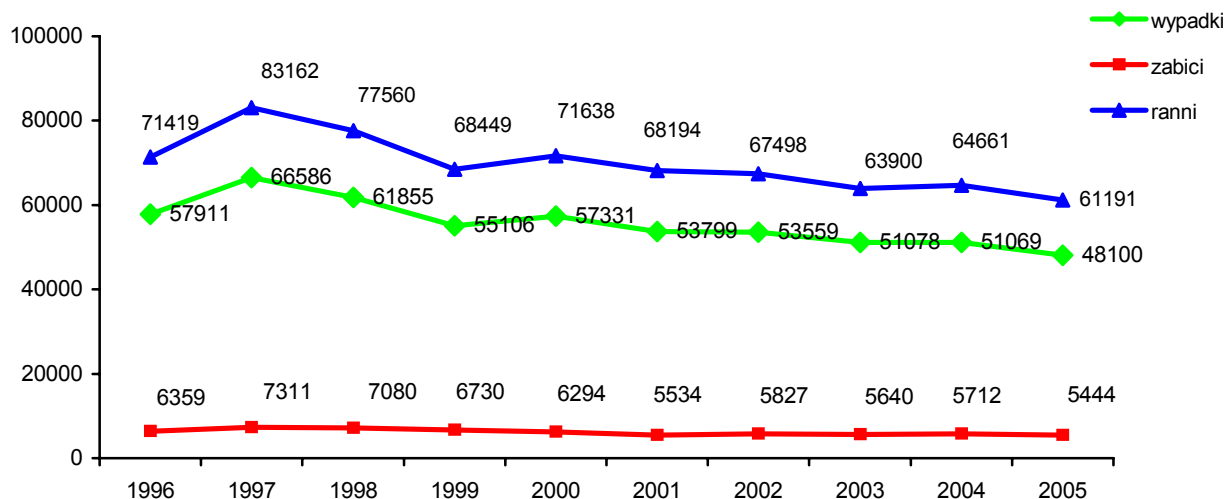
W ostatnim dziesięcioleciu najwięcej wypadków drogowych odnotowano w 1997 roku, w tym samym roku stwierdzono też największą liczbę osób zabitych i rannych.. W latach 1998 – 1999 obserwowane było zmniejszanie się liczby wypadków oraz ich ofiar. W roku 2000 tendencja spadkowa uległa zahamowaniu, ale w 2001 roku nastąpił ponowny spadek, trwający do 2005 roku.

Liczba wypadków drogowych oraz ich skutki w latach 1996– 2005

Lata	Wypadki		Zabici		Ranni	
	Ogółem	1996=100%	Ogółem	1996=100%	Ogółem	1996=100%
1996	57 911	100,0	6 359	100,0	71 419	100,0
1997	66 586	115,0	7 311	115,0	83 162	116,4
1998	61 855	106,8	7 080	111,3	77 560	108,6
1999	55 106	95,2	6 730	105,8	68 449	95,8
2000	57 331	99,0	6 294	99,0	71 638	100,3
2001	53 799	92,9	5 534	87,0	68 194	95,5
2002	53 559	92,5	5 827	91,6	67 498	94,5

2003	51 078	88,2	5 640	88,7	63 900	89,5
2004	51 069	88,2	5 712	89,8	64 661	90,5
2005	48 100	83,1	5 444	85,6	61 191	85,7

Tendencje występujące w latach 1996 – 2005 obrazuje poniższy wykres

Liczba wypadków drogowych oraz ich skutki w województwach w 2005 r.

Województwa	Wypadki		Zabici		Ranni	
	Ogółem	2004= 100%	Ogółem	2004= 100%	Ogółem	2004= 100%
POLSKA	48 100	94,2	5 444	95,3	61 191	94,8
Dolnośląskie	3 149	105,4	364	98,1	4 089	110,8
Kujawsko – pomorskie	2 157	90,0	325	108,7	2 757	91,4
Lubelskie	2 446	94,6	322	89,9	3 160	96,1
Lubuskie	860	101,5	174	103,6	1 169	96,7
Łódzkie	4 753	98,5	444	100,9	5 753	98,4
Małopolskie	4 437	90,9	334	99,7	5 596	88,1
Mazowieckie	3 468	91,9	533	93,7	4 424	111,1
Opolskie	1 013	85,0	148	98,7	1 294	84,2
Podkarpackie	2 244	94,3	287	97,3	2 858	95,3
Podlaskie	1 185	96,7	211	105,5	1 490	94,8

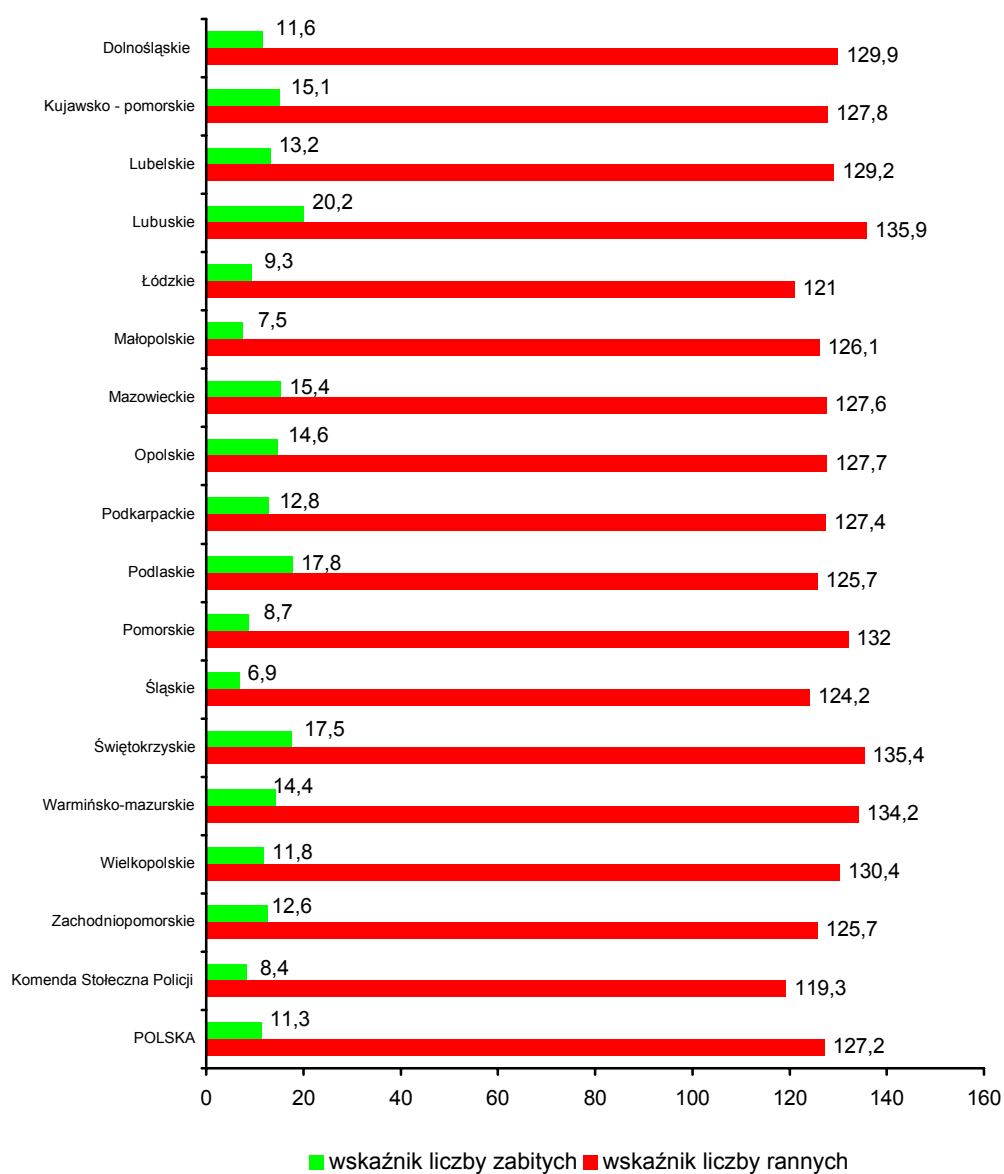
Pomorskie	3 064	95,3	266	86,6	4 044	94,7
Śląskie	6 355	90,2	439	85,9	7 894	90,7
Świętokrzyskie	1 906	87,7	227	151,1	2 580	91,7
Warmińsko-mazurskie	1 936	96,9	279	88,6	2 598	104,0
Wielkopolskie	4 268	86,9	503	93,1	5 567	86,5
Zachodniopomorskie	1 875	92,2	236	100,4	2 357	87,8
Komenda Stołeczna Policji*	2 984	93,6	352	63,3	3 561	94,5

* KSP łącznie z podległymi KPP

Mając na uwadze różnice pomiędzy poszczególnymi województwami, zarówno w liczbie mieszkańców oraz ich powierzchni itp. należy określić wskaźniki liczby zabitych i liczby rannych na 100 wypadków drogowych. Wskaźniki te pozwolą dokonać oceny i porównanie stanu bezpieczeństwa w poszczególnych województwach.

Wskaźniki liczby wypadków i liczby rannych w poszczególnych województwach

	Wypadki	Zabici	Ranni	Wskaźnik liczby zabitych na 100 wypadków	Wskaźnik liczby rannych na 100 wypadków
Dolnośląskie	3 149	364	4 089	11,6	129,9
Kujawsko - pomorskie	2 157	325	2 757	15,1	127,8
Lubelskie	2 446	322	3 160	13,2	129,2
Lubuskie	860	174	1 169	20,2	135,9
Łódzkie	4 753	444	5 753	9,3	121,0
Małopolskie	4 437	334	5 596	7,5	126,1
Mazowieckie	3 468	533	4 424	15,4	127,6
Opolskie	1 013	148	1 294	14,6	127,7
Podkarpackie	2 244	287	2 858	12,8	127,4
Podlaskie	1 185	211	1 490	17,8	125,7
Pomorskie	3 064	266	4 044	8,7	132,0
Śląskie	6 355	439	7 894	6,9	124,2
Świętokrzyskie	1 906	227	2 580	17,5	135,4
Warmińsko-mazurskie	1 936	279	2 598	14,4	134,2
Wielkopolskie	4 268	503	5 567	11,8	130,4
Zachodniopomorskie	1 875	236	2 357	12,6	125,7
KSP	2 984	352	3 561	8,4	119,3
POLSKA	48 100	5 444	61 191	11,3	127,2

Najwyższy wskaźnik liczby zabitych na 100 wypadków drogowych odnotowano w województwie lubuskim, wyniósł on 20,2. Najniższy wskaźnik liczby zabitych stwierdzono w województwie śląskim, na 100 wypadków drogowych wyniósł on 6,9.

Wskaźniki stanu bezpieczeństwa w zależności od liczby mieszkańców w 2005 roku

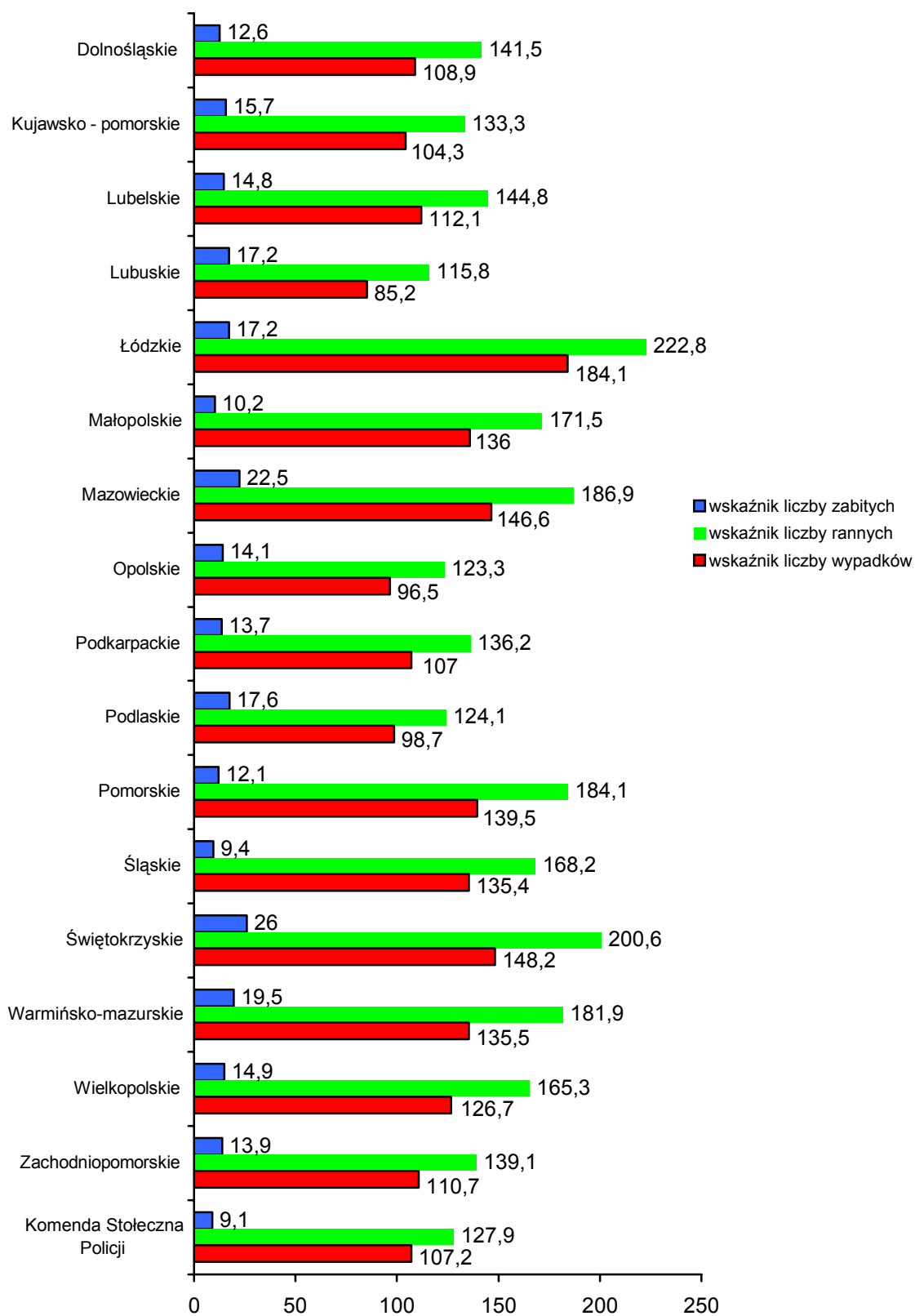
Województwo	Ludność*	Wskaźnik liczby wypadków na 100.000 mieszkańców	Wskaźnik liczby zabitych na 100.000 mieszkańców	Wskaźnik liczby rannych na 100.000 mieszkańców
Dolnośląskie	2 890 446	108,9	12,6	141,5
Kujawsko - pomorskie	2 067 709	104,3	15,7	133,3
Lubelskie	2 182 191	112,1	14,8	144,8
Lubuskie	1 009 192	85,2	17,2	115,8
Łódzkie	2 582 137	184,1	17,2	222,8
Małopolskie	3 262 939	136,0	10,2	171,5
Mazowieckie	2 366 427	146,6	22,5	186,9
Opolskie	1 049 541	96,5	14,1	123,3
Podkarpackie	2 097 798	107,0	13,7	136,2
Podlaskie	1 201 000	98,7	17,6	124,1
Pomorskie	2 197 005	139,5	12,1	184,1
Śląskie	4 693 453	135,4	9,4	168,2
Świętokrzyskie	1 286 384	148,2	26,0	200,6
Warmińsko-mazurskie	1 428 481	135,5	19,5	181,9
Wielkopolskie	3 368 525	126,7	14,9	165,3
Zachodniopomorskie	1 694 280	110,7	13,9	139,1
KSP Warszawa**	2 783 805	107,2	9,1	127,9
P o l s k a	38 161 313	126,0	14,3	160,3

* dane GUS wg stanu na 30.06.2005 r.

** wskaźniki liczone dla m. Warszawy łącznie z podległymi KSP powiatami

Zauważyć należy, że wskaźniki liczby wypadków, liczby zabitych i liczby rannych są niższe od ubiegłorocznych (wypadki – 133,7, zabici – 14,9 i ranni – 169,4).

**Wskaźniki liczby wypadków, liczby zabitych i liczby rannych na 100 000 mieszkańców
wg województw w 2005 roku**

III. CZAS I MIEJSCE POWSTAWANIA WYPADKÓW DROGOWYCH

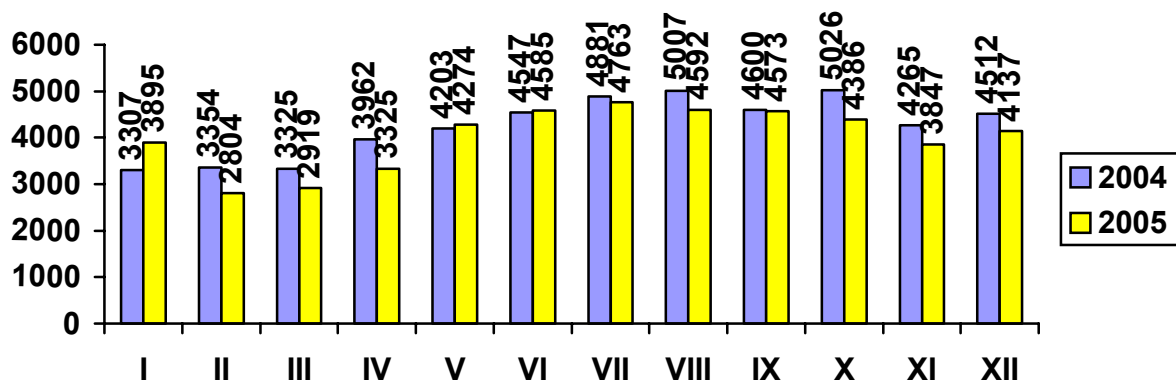
III.1 Czas powstawania wypadków drogowych w 2005 roku.

W 2005 r. najwięcej wypadków miało miejsce w czerwcu, lipcu i sierpniu. W lipcu liczba wypadków drogowych stanowiła 9,9%, a w czerwcu i sierpniu 9,5% ogółu zdarzeń. Duża liczba wypadków w miesiącach letnich jest zjawiskiem obserwowanym od kilku lat. W tym bowiem okresie zwiększa się natężenie ruchu w związku z okresem wakacyjnym. Natomiast najmniejszą liczbę wypadków zarejestrowano w lutym i marcu.

Tendencja wypadków w 2005 roku

Miesiące	Wypadki		Zabici		Ranni	
	2005	2004=100%	2005	2004=100%	2005	2004=100%
Styczeń	3 895	117,8	480	155,8	4 779	114,9
Luty	2 804	83,6	307	94,2	3 668	87,1
Marzec	2 919	85,7	297	77,9	3 688	89,7
Kwiecień	3 325	83,9	325	86,2	4 156	82,4
Maj	4 274	101,7	410	96,0	5 555	97,2
Czerwiec	4 585	100,8	461	106,2	5 998	100,2
Lipiec	4 763	97,6	547	101,3	6 336	99,9
Sierpień	4 592	91,7	569	95,5	5 964	89,5
Wrzesień	4 573	99,4	538	95,2	5 731	98,2
Październik	4 386	87,3	567	86,9	5 444	87,6
Listopad	3 847	90,2	483	86,6	4 826	94,3
Grudzień	4 137	91,7	460	83,9	5 046	90,6

Wypadki drogowe wg. miesięcy w latach 2005 i 2004

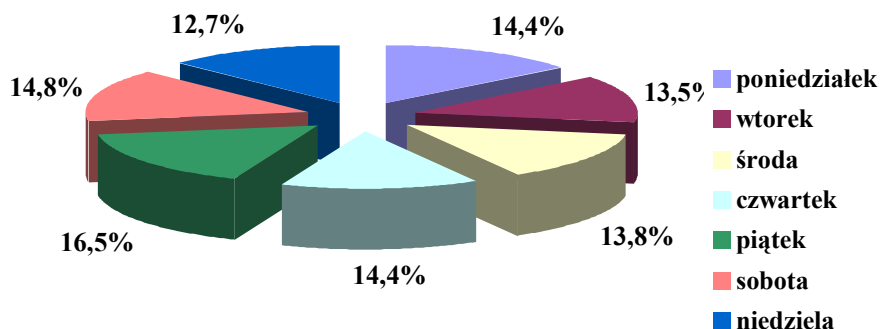

Dokonując podziału wypadków drogowych na poszczególne dni tygodnia, najwięcej zdarzeń odnotowano w piątki (16,5% ogółu) i soboty (14,8% ogółu) oraz w poniedziałki i czwartki (14,4% ogółu). Natomiast w niedziele miało miejsce najmniej wypadków drogowych (12,7 % ogółu) przy niestety, największej liczbie zabitych – 17% ogółu .

Wypadki drogowe i ich skutki według dni tygodnia w 2005 r.

Dni tygodnia	Wypadki		Zabici		Ranni	
	Ogółem	%	Ogółem	%	Ogółem	%
Ogółem	48 100	100,0	5 444	100,0	61 191	100,0
Poniedziałek	6 903	14,4	696	12,8	8 492	13,9
Wtorek	6 514	13,5	656	12,0	8 040	13,1
Środa	6 624	13,8	654	12,0	7 936	13,0
Czwartek	6 916	14,4	735	13,5	8 486	13,9
Piątek	7 913	16,5	879	16,1	9 935	16,2
Sobota	7 106	14,8	897	16,5	9 419	15,4
Niedziela	6 124	12,7	927	17,0	8 883	14,5

Wypadki drogowe wg dni tygodnia w 2005 roku

Zarówno w 2005 r. jak i w latach poprzednich, największe nasilenie wypadków wystąpiło w godzinach 16 – 19, a szczególnie między godziną 16 a 18, czyli w okresie bardzo dużego natężenia ruchu, w związku z powrotami z pracy. W godzinach 16 – 19 najwięcej osób zostało rannych, natomiast najwięcej osób zginęło w przedziale czasowym między godzinami 17 –19 i 20-21.

Najmniej wypadków odnotowano w godzinach 24 –5, w tym czasie również najmniej osób zostało rannych oraz poniosło śmierć.

Wypadki drogowe i ich skutki według godzin w 2005 r.

Godziny	Wypadki		Zabici		Ranni	
	Ogółem	%	Ogółem	%	Ogółem	%
Ogółem	48 100	100,0	5 444	100,0	61 191	100,0
1-1.59	847	1,8	187	3,4	1 205	2,0
2-2.59	531	1,1	137	2,5	733	1,1
3-3.59	488	1,0	132	2,4	703	1,2
4-4.59	494	1,0	108	2,0	762	1,1
5-5.59	871	1,8	161	3,0	1 218	1,8
6-6.59	1 421	3,0	212	3,9	1 877	2,9
7-7.59	2 002	4,2	204	3,7	2 649	3,9
8-8.59	2 074	4,3	183	3,4	2 688	3,9
9-9.59	2 074	4,3	202	3,7	2 586	4,3
10-10.59	2 301	4,8	177	3,3	2 880	5,0
11-11.59	2 523	5,2	192	3,5	3 175	5,3
12-12.59	2 673	5,6	221	4,1	3 368	5,5
13-13.59	2 837	5,9	246	4,5	3 693	6,0

14-14.59	3 141	6,5	243	4,5	4018	6,6
15-15.59	3 196	6,6	257	4,7	4101	6,7
16-16.59	3 584	7,5	306	5,6	4374	7,1
17-17.59	3 647	7,6	397	7,3	4525	7,4
18-18.59	3 375	7,0	394	7,2	4151	6,8
19-19.59	2 836	5,9	303	5,6	3479	5,7
20-20.59	2 358	4,9	365	6,7	2865	4,7
21-21.59	1 883	3,9	256	4,7	2340	3,8
22-22.59	1 594	3,3	298	5,5	1990	3,3
23-23.59	1 033	2,1	190	3,5	1426	2,3
24-24.59	317	0,7	73	1,3	385	0,6

Na występowanie wypadków drogowych wpływ mają także warunki atmosferyczne oraz oświetlenie, przy czym, ten ostatni czynnik jest uzależniony od pory dnia i pory roku.

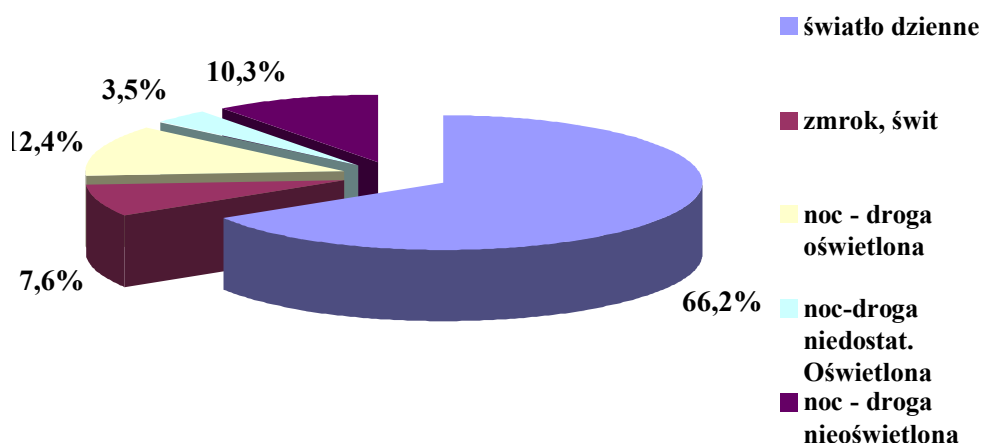
Podobnie jak w roku 2004 najczęściej, bo 32 214, tj. 67% wypadków, wydarzyło się przy dobrych warunkach atmosferycznych. Tłumaczyć można to tym, że takie warunki atmosferyczne powodują obniżenie uwagi uczestników ruchu, skłaniają do rozwijania większej prędkości przez kierujących pojazdami.

Wpływ warunków atmosferycznych na stan bezpieczeństwa w 2005 r.

Warunki atmosferyczne		Wypadki		Zabici		Ranni	
		Ogółem	%	Ogółem	%	Ogółem	%
Dobre warunki atmosferyczne		32 214	67,0	3 665	67,3	40 560	66,3
Oślepiające słońce		586	1,2	47	0,9	734	1,2
Silny wiatr		225	0,5	29	0,5	299	0,5
Pochmurno		7 510	15,6	860	15,8	9 522	15,6
Opady:	deszczu	4 735	9,8	530	9,7	6 227	10,2
	śniegu, gradu	2 376	4,9	255	4,1	3 202	5,2
Mgła, dym		454	0,9	88	1,6	647	1,1

Wypadki drogowe i ich skutki w poszczególnych porach doby w 2005 r.

Oświetlenie		Wypadki		Zabici		Ranni	
		Ogółem	%	Ogółem	%	Ogółem	%
W ciągu dnia		31 844	66,2	2 710	49,8	41 025	67,0
W okresie zmroku, świtu		3 651	7,6	545	10,0	4 637	7,6
W warunkach nocnych, w tym:	na drogach oświetlonych	5 974	12,4	553	10,2	7 420	12,1
	na drogach niedostatecznie oświetlonych	1 688	3,5	260	4,8	1 885	3,1
	na drogach nie oświetlonych	4 943	10,3	1 376	25,3	6 224	10,2

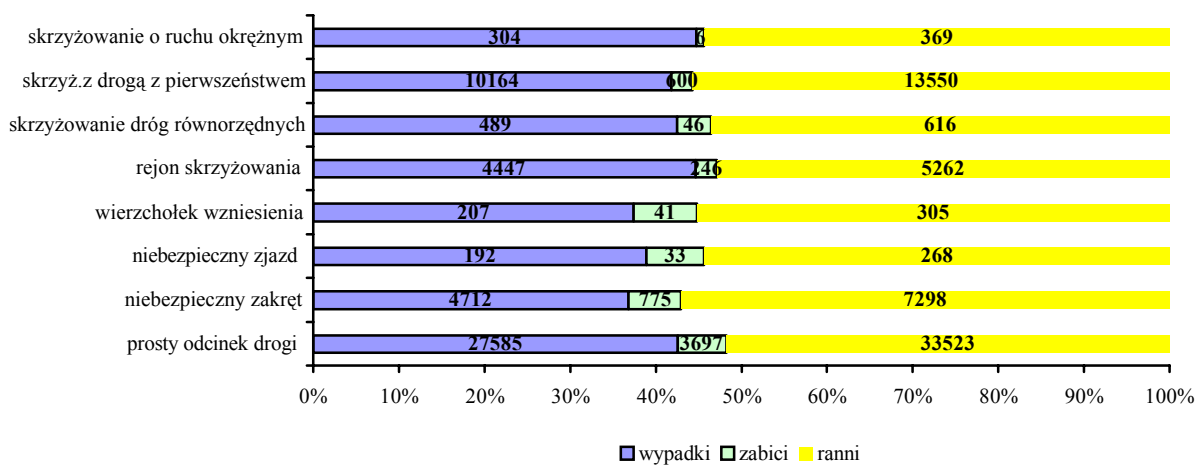
III.2 Miejsca powstawania wypadków drogowych

W 2005 roku zdecydowana większość wypadków, bo 34 273 wydarzyły się na obszarze zabudowanym (71,3%), zginęło w nich 2 495 osób, a 41 393 zostały ranne. Poza obszarem zabudowanym zaistniało 13 827 (28,7%) wypadków. W ich wyniku zginęło 2 949 osób, a rany odniosło 19 797 uczestników ruchu.

Mimo, iż większość wypadków wydarzyło się na obszarze zabudowanym, to w wyniku wypadków mających miejsce w obszarze niezabudowanym zginęło więcej osób.

Przyczynę takiego stanu rzeczy upatrywać można w tym, że na obszarach niezabudowanych kierujący rozwijają większe prędkości, często w jednym samochodzie ginie więcej niż jedna osoba, a ponadto pomoc lekarska dociera znacznie później niż w miastach.

Na prostym odcinku drogi miało miejsce 27 585 wypadków (57,3% ogółu), śmierć w nich poniosło 3 697 osób, czyli 67,9% wszystkich zabitych, a rannych zostało 33 523 uczestników ruchu, co odpowiada 54,8% ogółu. Kolejnym szczególnie niebezpiecznym miejscem są skrzyżowania z drogą z pierwszeństwem przejazdu, na ich obszarze miały miejsce 10 164 wypadki (21,1 % ogółu), śmierć poniosło 600 osób (11 %), a obrażenia ciała odniosło 13 550 osób (22,1%).

Miejsce powstawania wypadków drogowych

Miejsce zdarzenia		Wypadki		Zabici		Ranni	
		Ogółem	%	Ogółem	%	Ogółem	%
prosty odcinek drogi		27 585	57,3	3 697	67,9	33 521	54,8
niebezpieczny zakręt		4 712	9,8	775	14,2	7 298	11,9
niebezpieczny zjazd		192	0,4	33	0,6	268	0,4
wierzchołek wzniesienia		207	0,4	41	0,8	305	0,5
rejon skrzyżowania		4 447	9,2	246	4,5	5 262	8,6
skrzyżowanie	dróg równorzędnych	489	1,0	46	0,8	616	1,0
	z drogą z pierwszeństwem	10 164	21,1	600	11,0	13 550	22,1
	o ruchu okrężnym	304	0,6	6	0,1	369	0,6

W innych charakterystycznych miejscach występowania wypadków najczęściej, czyli 11% zanotowano na przejściach dla pieszych, 3,7% na poboczu a 2,5% przy wyjeździe z posesji.

Wybrane charakterystyczne miejsca występowania wypadków drogowych

Miejsce zdarzenia	Wypadki		Zabici		Ranni	
	Ogółem	%	Ogółem	%	Ogółem	%
przejście dla pieszych	5 297	11,0	302	5,5	5 417	8,9
przystanek komunikacji publicznej	570	1,2	40	0,7	613	1,02
przejazd tramwajowy	67	0,1	3	0,1	74	0,1
torowisko tramwajowe – wydzielone	139	0,3	19	0,3	185	0,3
torowisko tramwajowe - w jezdni	140	0,3	9	0,2	189	0,3
przejazd kolejowy – strzeżony	34	0,1	11	0,2	39	0,1
przejazd kolejowy - nie strzeżony	105	0,2	46	0,8	120	0,2
most, wiadukt, estakada	311	0,6	36	0,7	426	0,7
chodnik, droga dla pieszych, rowerzystów	688	1,4	33	0,6	757	1,2
pobocze	1 760	3,7	296	5,4	2 476	4,1
pas dzielący jezdnię	91	0,2	17	0,3	126	0,2
przełączka na drogach dwu jezdniowych	74	0,2	6	0,1	106	0,2
wyjazd z posesji	1 217	2,5	88	1,6	1 494	2,4

W 2005 roku zdecydowana większość wypadków miała miejsce na drogach jednojezdniowych, dwukierunkowych – zdarzeń tych było 40 227, co stanowi 83,6% wszystkich wypadków, zginęło w nich 4 866 osób, a 51 423 zostały ranne. W stosunku do wszystkich poszkodowanych w wypadkach drogowych stanowi to odpowiednio 89,4% ogółu zabitych i 84% ogółu rannych.

Wypadki drogowe według rodzaju drogi

Rodzaj drogi		Wypadki		Zabici		Ranni	
		Ogółem	%	Ogółem	%	Ogółem	%
Autostrada		228	0,5	33	0,6	333	0,5
Droga ekspresowa		134	0,3	25	0,5	191	0,3
O dwóch jezdniach jednokierunkowych		6 290	13,1	484	8,9	7 869	12,9
Droga	Jednokierunkowa	1 221	2,5	36	0,7	1 375	2,2
	Dwukierunkowa, jednojezdniowa	40 227	83,6	4 866	89,4	51 423	84,0

Koncentracja większości wypadków na prostych odcinkach dróg jednojezdniowych - dwukierunkowych oraz powiązanie tego z najczęstszymi przyczynami wypadków powodowanych przez kierujących (niedostosowanie prędkości do warunków ruchu, nieprawidłowe wykonywanie manewrów) świadczy o niedostosowaniu polskiej infrastruktury drogowej do wzrastającego natężenia ruchu. Brak postępu w tej dziedzinie może być jednym z istotniejszych czynników wpływających na utrzymywanie się niskiego stanu bezpieczeństwa w ruchu drogowym w Polsce.

III.3 Wypadki drogowe na drogach krajowych.

W Polsce długość dróg krajowych wynosi około 18 tys. km. Na drogach tych panuje duże obciążenie ruchem. Spośród dróg największe obciążenie notuje się na drodze nr 1, a następnie drogach: nr 7, nr 8, nr 2, nr 4. Wiąże się to również z największą liczbą wypadków na tych drogach.

Stan bezpieczeństwa na drogach krajowych

Nr drogi	2004 rok			2005 rok		
	Wypadki	Zabici	Ranni	Wypadki	Zabici	Ranni
K 1	907	135	1 251	832	146	1 123
A 1	7	2	12	4	-	6
K 2	609	143	911	532	158	694
A 2	15	4	24	25	2	36
K 3	279	85	430	248	54	390
K 4	516	96	697	507	97	734
A 4	157	30	239	157	28	248
K 5	447	75	607	447	71	611
K 6	264	58	342	252	42	329
K 7	834	205	1 188	748	161	1 089
K 8	643	151	861	658	182	968
K 9	224	32	306	206	48	248
K 10	273	57	408	240	66	351
K 11	508	68	749	430	63	612
K 12	505	103	653	447	79	575

IV. Rodzaje wypadków drogowych

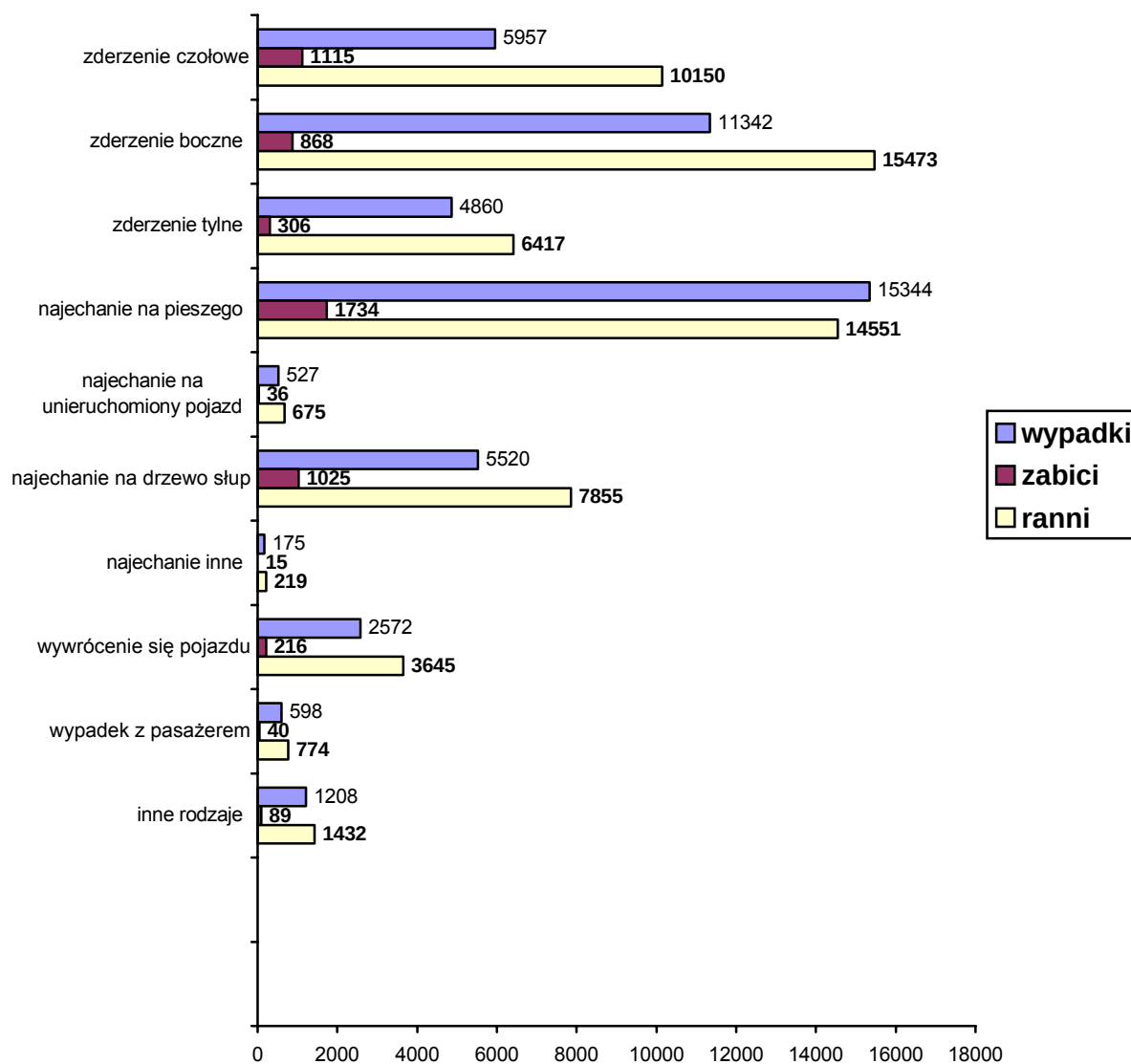
Spośród wszystkich rodzajów wypadków drogowych, na pierwsze miejsce wysuwają się zdarzenia, które zakwalifikować można do kategorii „*zderzenie się pojazdów w ruchu*”. W 2005 roku wypadków takich było 22 159 co stanowiło 46,1% ogółu. W zdarzeniach tych śmierć poniosło 2 289 osób (42% wszystkich zabitych), a rannych zostało 32 040 osób (52,4% ogółu rannych).

Następnym, najczęściej występującym rodzajem wypadku, było „*najechanie na pieszego*”. Takich zdarzeń w 2005 roku było 15 344 (31,9%), w ich wyniku zginęły 1 734 osoby (31,9%), a 14 551 zostało rannych (23,8%).

Rodzaje wypadków drogowych

Rodzaj zdarzenia		Wypadki		Zabici		Ranni	
		Ogółem	%	Ogółem	%	Ogółem	%
Zderzenie się w pojazdów ruchu	czołowe	5 957	12,4	1 115	20,5	10 150	16,6
	boczne	11 342	23,6	868	15,9	15 473	25,3
	tylne	4 860	10,1	306	5,6	6 417	10,5
najechanie	na pieszego	15 344	31,9	1 734	31,9	14 551	23,8
	na unieruchomiony pojazd	527	1,1	36	0,7	675	1,1
	na drzewo słup	5 520	11,5	1 025	18,8	7 855	12,8
	na zaporę kolejową	5	0,0	1	0,0	8	0,0
	na dziurę, wybój garb	65	0,1	6	0,1	78	0,1
	na zwierzę	102	0,2	8	0,1	133	0,2
wywrócenie się pojazdu		2 572	5,3	216	4,0	3 645	6,0
wypadek z pasażerem		598	1,2	40	0,7	774	1,3
inne rodzaje		1 208	2,5	89	1,6	1 432	2,3

Rodzaje wypadków i ich ofiary w 2005 roku

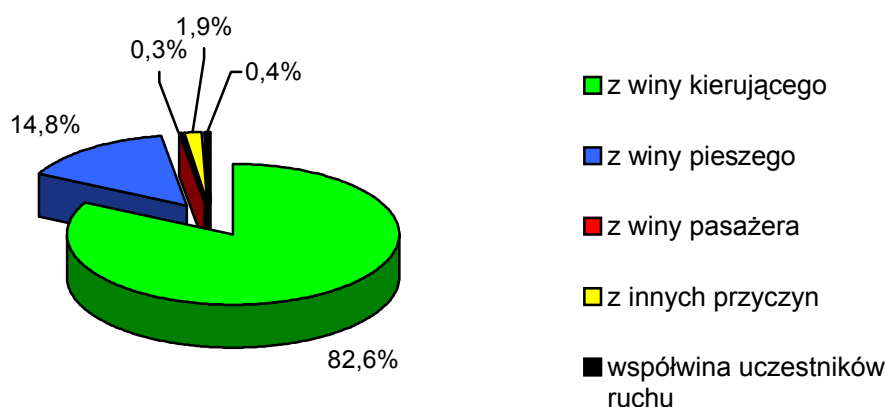

V. PRZYCZYNY I SPRAWCY WYPADKÓW

Wśród czynników mających decydujący wpływ na bezpieczeństwo ruchu drogowego *człowiek – droga – pojazd*, jako czynnik sprawczy wypadków, na pierwsze miejsce zdecydowanie wysuwa się człowiek. To właśnie zachowanie się poszczególnych grup użytkowników dróg generalnie wpływa na powstawanie wypadków drogowych. Inne czynniki miały zdecydowanie mniejsze znaczenie.

Przyczyny wypadków drogowych w 2005 roku

Przyczyny wypadków	Wypadki		Zabici		Ranni	
	2005	2004= 100%	2005	2004= 100%	2005	2004= 100%
Z winy kierującego	39 730	95,5	4 239	98,6	53 429	95,5
Z winy pieszego	7 119	88,5	979	85,6	6 363	88,9
Z winy pasażera	127	93,4	11	122,2	124	87,9
Z innych przyczyn	902	87,1	157	79,3	1 052	114,3
współwina uczestników ruchu	215	88,1	58	100,0	214	90,7

V.1 Wypadki z winy kierującego

W 2005 roku większość wypadków spowodowali kierujący pojazdami, byli oni sprawcami 39 730 wypadków (co stanowi 82,6% ogółu), w wyniku tych zdarzeń śmierć poniosło 4 239 osób, a 53 429 zostało rannych.

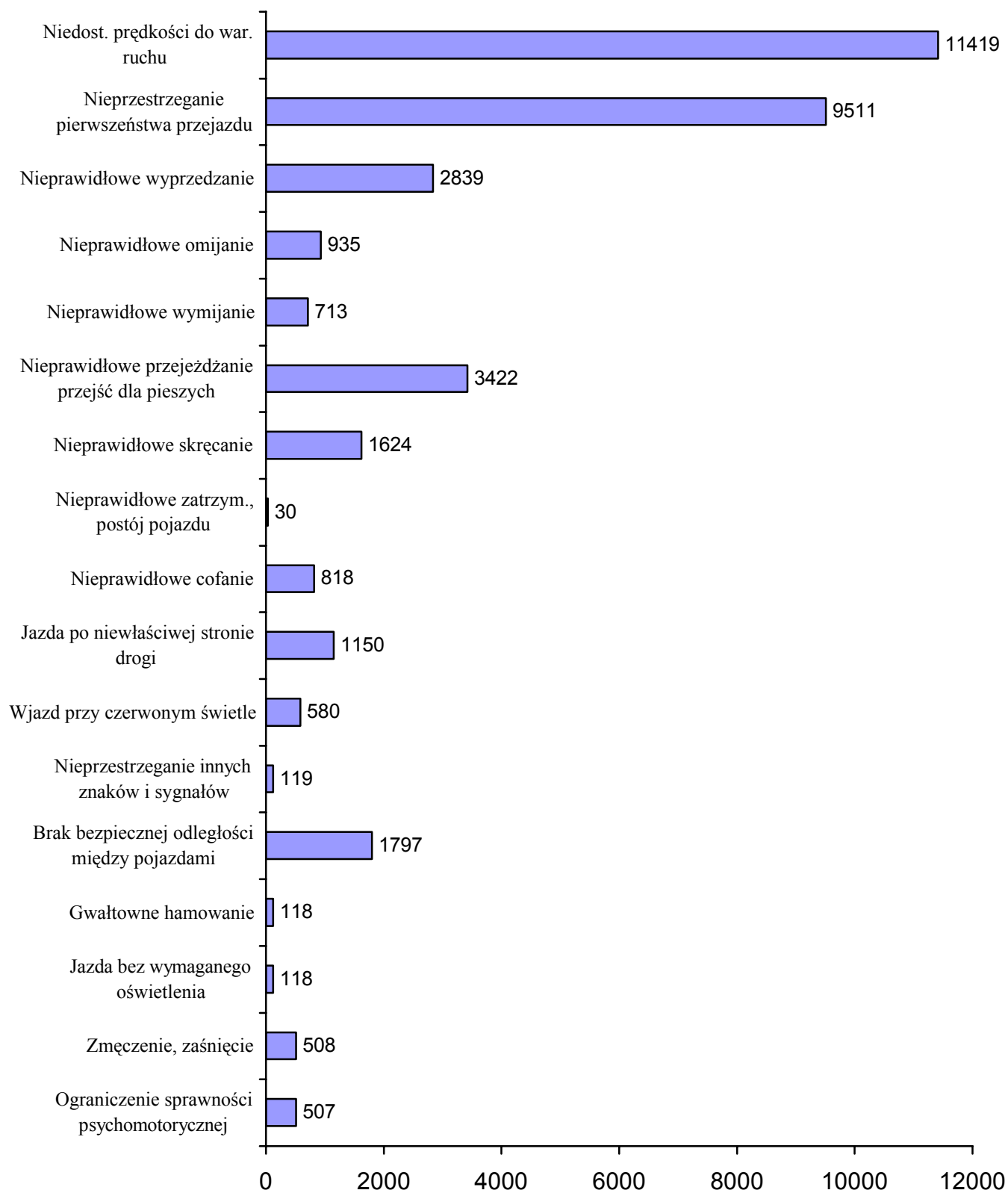
Głównymi przyczynami wypadków było:

- niedostosowanie prędkości do warunków ruchu (11 419 wypadków),
- nieprzestrzeganie pierwszeństwa przejazdu (9 511 wypadków),
- nieprawidłowe wykonywanie takich manewrów jak: wyprzedzanie, omijanie, wymijanie (4 487 wypadków).

Przyczyny wypadków spowodowanych przez kierujących

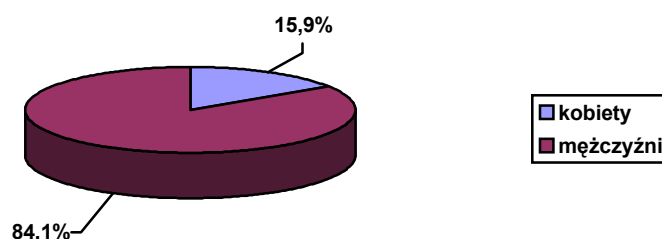
Wypadki z winy kierującego		Wypadki		Zabici		Ranni	
		Ogółem	%	Ogółem	%	Ogółem	%
Niedostosowanie prędkości do warunków ruchu		11 419	28,8	1 687	40,0	16 728	31,4
Nieprzestrzeganie pierwszeństwa przejazdu		9 511	24,0	576	13,6	13 188	24,8
Nieprawidłowe wyprzedzanie		2 839	7,2	471	11,2	4 134	7,8
Nieprawidłowe	Omijanie	935	2,4	99	2,3	1 036	1,9
	Wymijanie	713	1,8	86	2,0	952	1,8
	Przejeżdżanie przejść dla pieszych	3 422	8,6	165	3,9	3 538	6,6
	Skręcanie	1 624	4,1	122	2,9	1 987	3,7
	Zatrzymanie, postój pojazdu	30	0,1	-	-	44	0,1
	Cofanie	818	2,1	33	0,8	831	1,6
Jazda po niewłaściwej stronie drogi		1 150	2,9	221	5,2	1 780	3,3
Wjazd przy czerwonym świetle		580	1,5	39	0,9	825	1,5
Nieprzestrzeganie innych znaków i sygnałów		119	0,3	6	0,1	168	0,3
Brak bezpiecznej odległości między pojazdami		1 797	4,5	57	1,4	2 446	4,6
Gwałtowne hamowanie		118	0,3	8	0,2	168	0,3
Jazda bez wymaganego oświetlenia		118	0,3	26	0,6	110	0,2
Zmęczenie, zaśnięcie		508	1,3	115	2,7	756	1,4
Ograniczenie sprawności psychomotorycznej		507	1,3	55	1,3	654	1,2

Przyczyny wypadków spowodowanych przez kierujących

Analizując wiek i płeć kierowców, stwierdzić należy, iż najczęściej sprawcami wypadków w 2005 roku byli mężczyźni - kierujący pojazdami spowodowali 84,1%, natomiast kobiety 15,9% wypadków.

Płeć kierujących - sprawców wypadków w 2005 roku

Największa liczba sprawców wśród kierujących występuje w przedziale wiekowym 25 – 39 lat. Niemniej jednak, szczególną uwagę należałoby zwrócić na kierowców - sprawców wypadków w wieku 18 – 24 lata, czyli na grupę „młodych kierowców”. Niejednokrotnie cechuje ich brawura, a jednocześnie nie posiadają oni dużego doświadczenia w kierowaniu pojazdami. Problem ten występuje także w innych państwach europejskich i uznawany jest, obok przekraczania prędkości i jazdy po użyciu alkoholu lub narkotyków, za jeden z najpoważniejszych czynników oddziałujących na stan bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

Sprawcy wypadków – kierujący pojazdami wg grup wiekowych

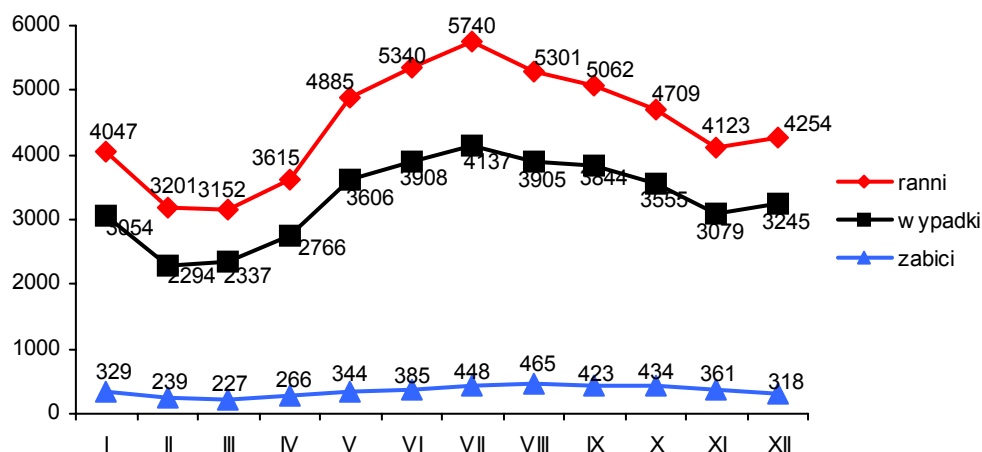
Grupy wieku	Wypadki	Zabici	Ranni	Populacja*	Wskaźnik liczby wypadków na 10 000 populacji
0-6	69	2	71	2 554 637	0,27
7-14	758	18	798	3 730 988	2,03
15-17	886	81	1 180	1 692 240	5,23
18-24	8 841	1 035	13 064	4 544 350	19,45
25-39	13 336	1 480	18 462	8 169 517	16,32
40-59	10 049	1 095	13 164	10 932 444	9,19
60 i więcej	5 785	528	6 683	6 537 137	8,85

* dane wg stanu na dzień 30.06.2005 r.

Najwięcej wypadków kierujący spowodowali w lipcu – 4 137 (10,4 % ogółu wypadków spowodowanych przez kierujących), w czerwcu – 3 908 (9,8%) i sierpniu – 3 905 (9,8%).

Wypadki spowodowane przez kierujących w zestawieniu miesięcznym

Miesiące	Wypadki		Zabici		Ranni	
	Ogółem	%	Ogółem	%	Ogółem	%
Ogółem	39 730	100,0	4 239	100,0	53 429	100,0
Styczeń	3 054	7,7	329	7,8	4 047	7,6
Luty	2 294	5,8	239	5,6	3 201	6,0
Marzec	2 337	5,9	227	5,4	3 152	5,9
Kwiecień	2 766	7,0	266	6,3	3 615	6,8
Maj	3 606	9,1	344	8,1	4 885	9,1
Czerwiec	3 908	9,8	385	9,1	5 340	10,0
Lipiec	4 137	10,4	448	10,6	5 740	10,7
Sierpień	3 905	9,8	465	11,0	5 301	9,9
Wrzesień	3 844	9,7	423	10,0	5 062	9,5
Październik	3 555	8,9	434	10,2	4 709	8,8
Listopad	3 079	7,7	361	8,5	4 123	7,7
Grudzień	3 245	8,2	318	7,5	4 254	8,0

Największe natężenie ruchu pojazdów odnotowywano w godzinach popołudniowych i wczesnym wieczorem. W 2005 roku najwięcej wypadków spowodowanych przez kierujących pojazdami wydarzyło się w godzinach 14.00 – 19.00 (13 636, co stanowi 34,4% wszystkich wypadków spowodowanych przez kierujących). W wyniku tych wypadków ranne zostały 18 053 osoby (33,9%), a śmierć poniosło 1 212 (28,6%) uczestników ruchu.

Wypadki spowodowane przez kierujących według godzin

Godziny	Wypadki		Zabici		Ranni	
	Ogółem	%	Ogółem	%	Ogółem	%
0-0.59	251	0,6	51	1,2	337	0,6
1-1.59	712	1,8	140	3,3	1 104	2,1
2-2.59	454	1,1	110	2,6	664	1,2
3-3.59	431	1,1	112	2,6	651	1,2
4-4.59	450	1,1	92	2,2	726	1,4
5-5.59	783	2,0	142	3,3	1 143	2,1
6-6.59	1 271	3,2	180	4,2	1 744	3,3
7-7.59	1 760	4,4	182	4,3	2 414	4,5
8-8.59	1 813	4,6	160	3,8	2 427	4,5
9-9.59	1 821	4,6	175	4,1	2 344	4,4
10-10.59	2 012	5,1	154	3,6	2 602	4,9
11-11.59	2 163	5,4	174	4,1	2 813	5,3
12-12.59	2 249	5,7	194	4,6	2 919	5,5
13-13.59	2 377	6,0	216	5,1	3 231	6,0

14-14.59	2 599	6,5	196	4,6	3 480	6,5
15-15.59	2 648	6,7	219	5,2	3 554	6,7
16-16.59	2 856	7,2	240	5,7	3 671	6,9
17-17.59	2 885	7,3	293	6,9	3 827	7,2
18-18.59	2 648	6,7	264	6,2	3 521	6,6
19-19.59	2 227	5,6	206	4,9	2 934	5,5
20-20.59	1 805	4,5	234	5,5	2 398	4,5
21-21.59	1 444	3,6	171	4,0	1 961	3,7
22-22.59	1 236	3,1	203	4,8	1 690	3,2
23-23.59	835	2,1	131	3,1	1 274	2,4

W 2005 roku wśród ogółu sprawców - kierujących pojazdami, najliczniejszą grupę (74,8%) stanowili kierujący samochodami osobowymi. Byli oni sprawcami 29 689 wypadków drogowych, w których zginęło 3 071 osób, a 41 508 odniosło obrażenia ciała.

Wypadki drogowe wg pojazdu sprawcy

Pojazd sprawcy			Wypadki	Zabici	Ranni
Rower			3 213	336	3 008
Motorower			578	36	632
Motocykl			820	128	873
Samochód osobowy		z przyczepą	270	33	340
		bez przyczepy	29 232	3 036	40 923
		Taxi	187	2	245
Autobus	Komunikacji publicznej		412	21	666
	Inny		149	31	334
Samochód ciężarowy	do przewozu ładunku	z przyczepą	1 201	180	1 693
		bez przyczepy	2 719	314	3 432
	do przewozu osób		199	22	314
Ciągnik rolniczy	z przyczepą		175	31	195
	bez przyczepy		153	27	170
Pojazd wolnobieżny			27	4	33

Tramwaj	76	7	164
Trolejbus	4	-	4
Pojazd zaprzęgowy	50	1	70
Pojazd uprzywilejowany	61	3	130

V.2 Wypadki z winy pieszego.

Kolejną grupą sprawców wypadków drogowych są piesi. W 2005 roku spowodowali oni 7 119 zdarzeń (14,8% ogółu wypadków), w wyniku których śmierć poniosło 979 (osób 17,9% ogółu zabitych), a rany odniosły 6 363 osoby (10,4% ogółu rannych).

Najczęstszą przyczyną było:

- nieostrożne wejście na jezdnię – 3 883 wypadki, (tj. 54,6% wszystkich zdarzeń spowodowanych przez pieszych),
- nieprawidłowe przekraczanie jezdni - 900 wypadków,
- przekraczanie jezdni w miejscu niedozwolonym – 627 wypadków.

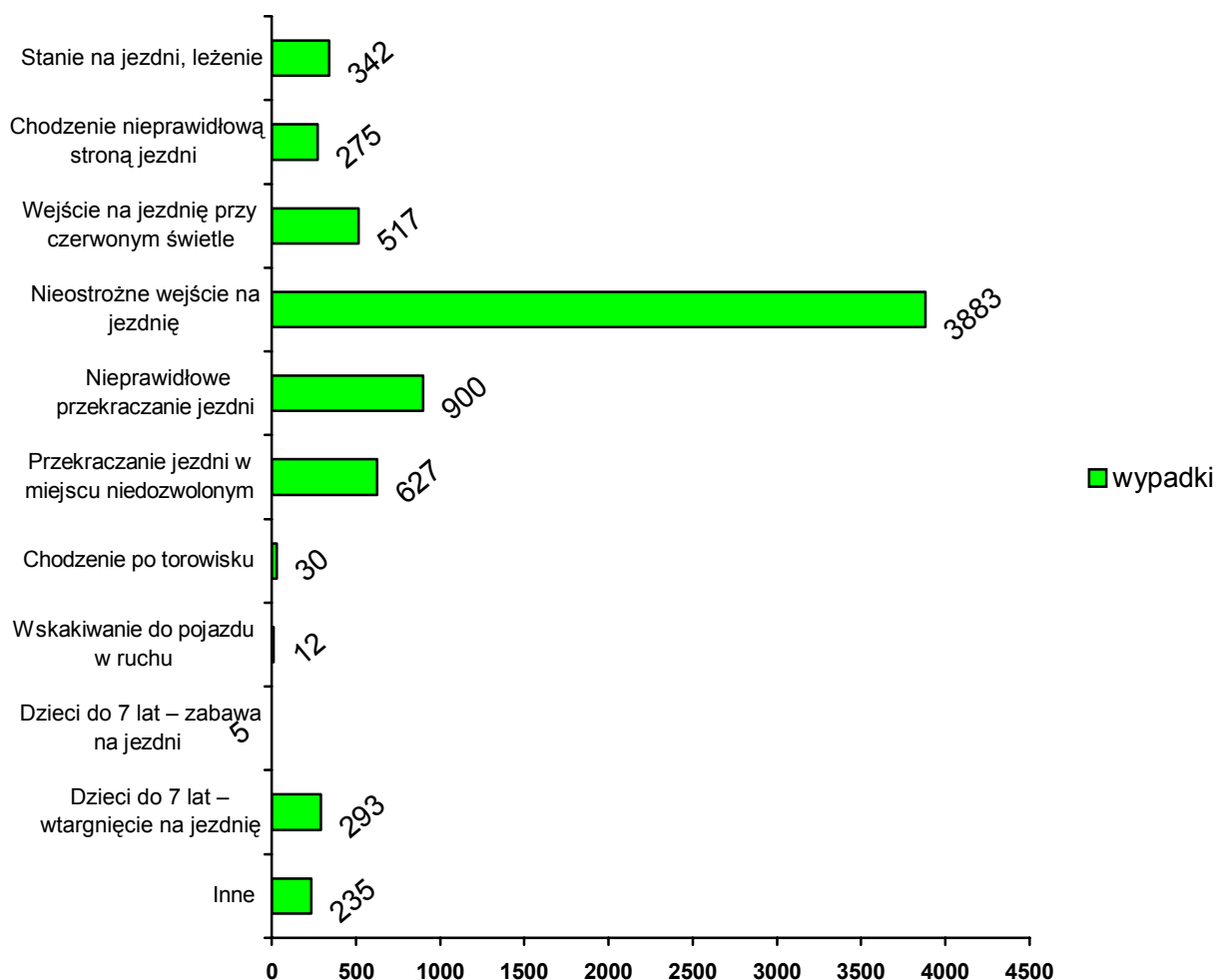
W większości, ofiarami śmiertelnymi w tego typu wypadkach, byli właśnie piesi. W porównaniu do 2004 r. zanotowano mniejszą liczbę osób zabitych w wypadkach spowodowanych przez pieszych o 165 osób.

Główne przyczyny wypadków spowodowanych przez pieszych

Przyczyny wypadków		Wypadki		Zabici		Ranni	
		Ogółem	%	Ogółem	%	Ogółem	%
Ogółem		7 119	100,0	979	100,0	6 363	100,0
Stanie na jezdni, leżenie		342	4,8	189	19,3	162	2,5
Chodzenie nieprawidłową stroną jezdni		275	3,9	78	8,0	204	3,2
Wejście na jezdnię przy czerwonym świetle		517	7,3	37	3,8	497	7,8
Nieostrożne wejście na jezdnię	Przed jadącym pojazdem	3 136	44,1	420	42,9	2 824	44,4
	Zza pojazdu, przeszkody	747	10,5	49	5,0	719	11,3
Nieprawidłowe przekraczanie jezdni	Zatrzymywanie, cofanie	58	0,8	4	0,4	55	0,9
	Przebieganie	842	11,8	70	7,2	794	12,5
Przekraczanie jezdni w miejscu niedozwolonym		627	8,8	88	9,0	559	8,8
Chodzenie po torowisku		30	0,4	8	0,8	23	0,4

Wskakiwanie do pojazdu w ruchu		12	0,2	1	0,1	11	0,2
Dzieci do lat 7	zabawa na jezdni	5	0,1	0	-	5	0,1
	wtargnięcie na jezdnię	293	4,1	3	0,3	301	4,7
Inne		235	3,3	32	3,3	209	33

Przyczyny wypadków spowodowanych przez pieszych

Zarówno w przypadku pieszych jak i kierujących - sprawców wypadków drogowych, to głównie mężczyźni przyczyniali się do ich powstania. Statystycznie 66,4% wypadków spowodowanych przez pieszych było zawinionych przez mężczyzn. Piesze kobiety spowodowały 33,6% wypadków.

Spośród grup wiekowych pieszych – sprawców wypadków, najwięcej wypadków, bo 1 817, tj. 25,7% spowodowały osoby w wieku 40 – 59 lat. Zginęły w nich 364 osoby, a 1 507 zostało rannych. W grupie najmłodszych 0 – 17 lat nastąpił spadek liczby wypadków, osób zabitych i rannych.

Sprawcy wypadków – piesi w poszczególnych grupach wiekowych

Grupy wieku	Wypadki	Zabici	Ranni	Populacja*	Wskaźnik liczby wypadków na 10 000 populacji
0-6	380	6	379	2 554 637	1,49
7-14	1 296	21	1 324	3 730 988	3,47
15-17	376	19	371	1 692 240	2,22
18-24	756	80	705	4 544 350	1,66
25-39	990	146	874	8 169 517	1,21
40-59	1 817	364	1 507	10 932 444	1,66
60 i więcej	1 443	337	1 145	6 537 137	2,21

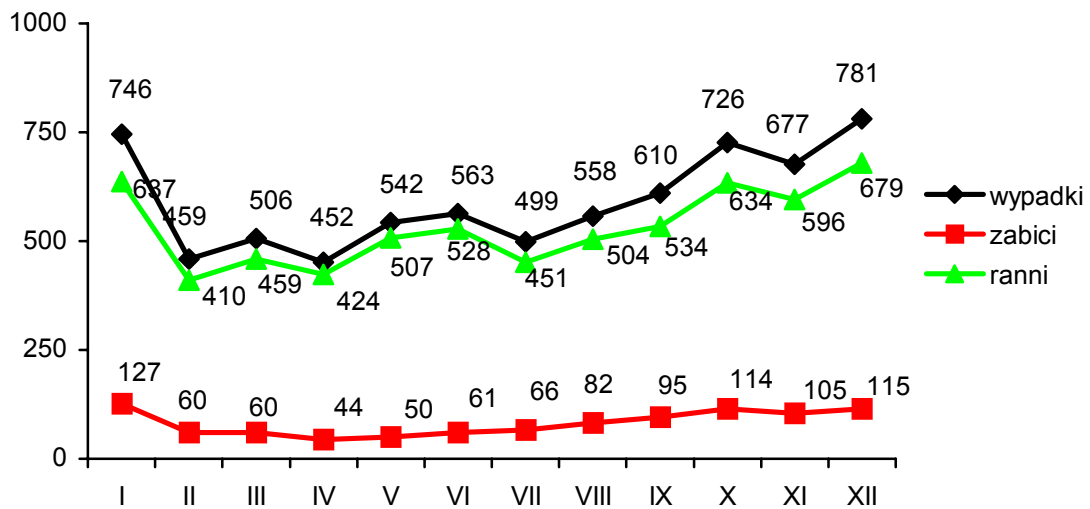
* dane wg stanu na dzień 30.06.2005 r

Najwięcej wypadków piesi spowodowali w miesiącach: styczeń (746 wypadków, 127 zabitych i 637 rannych), październik (726 wypadków, 114 zabitych, 634 ranne) oraz grudzień (781 wypadków, 115 zabitych, 679 rannych). Jako jeden z czynników wpływających na taki rozkład wypadków uznać można złe warunki atmosferyczne panujące w tym okresie, a także szybko zapadający zmierzch. Wtedy to piesi stają się mniej widoczni, co w połączeniu z brakiem ostrożności (tak pieszych jak i kierujących) skutkuje wzrostem liczby wypadków.

Wypadki spowodowane przez pieszych w zestawieniu miesięcznym

Miesiące	Wypadki		Zabici		Ranni	
	Ogółem	%	Ogółem	%	Ogółem	%
Ogółem	7 119	100,0	979	100,0	6 363	100,0
Styczeń	746	10,5	127	13,0	637	10,0
Luty	459	6,4	60	6,1	410	6,4
Marzec	506	7,1	60	6,1	459	7,2
Kwiecień	452	6,3	44	4,5	424	6,7
Maj	542	7,6	50	5,1	507	8,0
Czerwiec	563	7,9	61	6,2	528	8,3
Lipiec	499	7,0	66	6,7	451	7,1
Sierpień	558	7,8	82	8,4	504	7,9
Wrzesień	610	8,6	95	9,7	534	8,4
Październik	726	10,2	114	11,6	634	10,0
Listopad	677	9,5	105	10,7	596	9,4
Grudzień	781	11,0	115	11,7	679	10,7

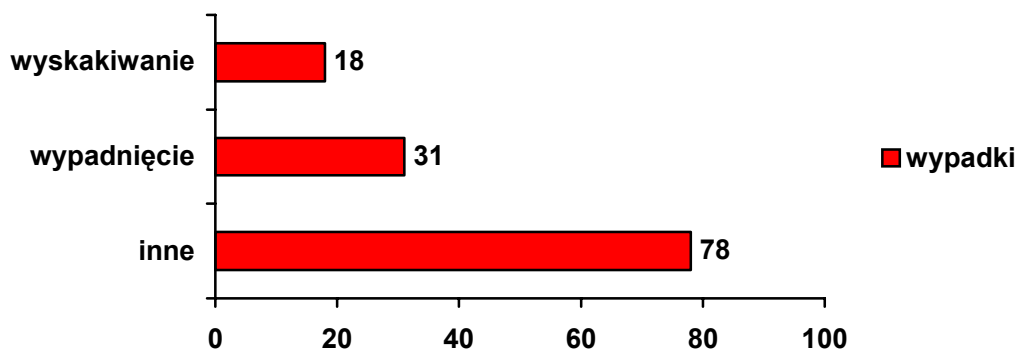
Sprawcy wypadków - piesi wg miesięcy w 2005 r.

V.3 Wypadki z winy pasażera

Najmniej liczną grupą sprawców wypadków są pasażerowie. W 2005 roku spowodowali oni 127 wypadków, pociągnęły one za sobą 11 ofiar śmiertelnych i rany odniesione przez 124 osoby. Wśród kategoryzowanych rodzajów zdarzeń, najczęstszym jest: wypadnięcie pasażera z pojazdu, a główną przyczyną - nietrzeźwość.

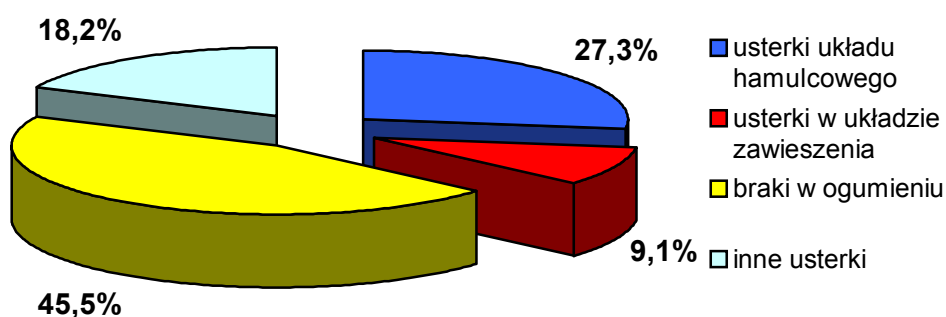
Wypadki spowodowane przez pasażerów w 2005 roku

V.4 Wypadki z powodu niesprawności technicznej pojazdu.

Od kilku lat liczba wypadków, w których za główną przyczynę uznano zły stan techniczny pojazdów utrzymuje się na stosunkowo niskim poziomie. W 2003 roku zaistniało 16 wypadków, w 2004 roku –14, a w 2005 roku – 11, w ich wyniku śmierć poniosły 2 osoby, a 16 odniosło obrażenia ciała.

Wypadki z powodu niesprawności technicznej w 2005 roku

Wypadki z powodu niesprawności technicznej pojazdu

Braki techniczne	Wypadki	Zabici	Ranni
Ogółem	11	2	16
usterki układu hamulcowego	3	-	4
usterki układu kierowniczego	-	-	-
usterki w układzie zawieszenia	1	-	1
braki w ogumieniu	5	1	6
inne usterki	2	1	5

Właściwy stan techniczny pojazdów, a zwłaszcza układów konstrukcyjnych mających zdecydowany wpływ na bezpieczeństwo, jest szczególnie ważny w przypadku pojazdów przewożących większą liczbę osób. Dlatego też, Policja prowadzi wzmożone działania kontrolne, podczas których ujawnia ewentualne braki techniczne takich pojazdów.

V.5 Wypadki z innych przyczyn.

Na powstawanie wypadków drogowych wpływ mają także inne, poza wymienionymi powyżej, przyczyny. W 2005 roku miały miejsce 902 takie zdarzenia, śmierć w nich poniosło 157 osób, a ranne zostały 1 052 osoby.

Inne przyczyny wypadków drogowych

Przyczyna	Wypadki	Zabici	Ranni
O g ó ł e m	902	157	1 052
Pożar pojazdu	2	-	2
Niezawiniona niesprawność techniczna pojazdu	110	15	141
Niewłaściwy stan drogi	65	3	76
Nieprawidłowa organizacja ruchu	15	2	15
Nieprawidłowo zabezpieczone roboty drogowe	8	-	9
Nieprawidłowo działająca sygnalizacja świetlna	1	-	1
Nieprawidłowo działająca zapor, roгатka	3	-	4
Przedmioty, zwierzęta na drodze	178	9	231
Nagle zasłabnięcie kierującego	44	4	68
Oślepienie przez inny pojazd	7	1	11
Przyczyny nieustalone	469	123	494

VI. Ofiary wypadków drogowych i bezpieczeństwo pieszych.

VI.1 Ofiary wypadków drogowych.

W 2005 roku w wypadkach drogowych poszkodowanych zostało 66 635 osób, w tym 5 444 poniosły śmierć, a 61 191 zostało rannych.

W porównaniu do 2004 roku jest to mniej ofiar o 3 738 osób, w tym spadek liczby ofiar śmiertelnych o 268 i spadek liczby osób rannych o 3 470.

Najczęściej uczestnicy ruchu drogowego ponosili śmierć w wypadkach drogowych, które wydarzyły się poza obszarem zabudowanym. Prawie w co piątym takim zdarzeniu ginął człowiek, podczas gdy na obszarze zabudowanym w co czternastym. W 2004 roku w co piątym wypadku na terenie niezabudowanym i w co trzynastym w terenie zabudowanym ginął człowiek.

Wysoka śmiertelność występująca na obszarze niezabudowanym jest zjawiskiem notowanym od kilku lat. Wynika to m.in. z tego, że pojazdy uczestniczące w zdarzeniu poruszają się z większymi prędkościami (stąd tragiczniejsze skutki), ginie w jednym wypadku większa liczba osób oraz z tego, że na tych obszarach pomoc lekarska jest trudniej dostępna.

W ostatnich latach wypadki drogowe, które powstały na skutek jazdy z prędkością niedostosowaną do istniejących warunków na drodze, cechowały się dość wysoką częstotliwością zgonów. W roku 2005 średnio w co siódmym takim wypadku notowano zgon, tj. na poziomie roku 2004.

Bardzo liczną grupę ofiar stanowią piesi, co wynika z dużego udziału potrąceń w ogólnej liczbie wypadków (31,9% ogółu zdarzeń), oraz z prawidłowości, iż na styku pojazd – pieszy, ten ostatni jest narażony na znacznie większe, niż kierujący niebezpieczeństwo.

W roku 2005 w globalnej liczbie ofiar wypadków, największy odsetek stanowili kierujący samochodami osobowymi i ich pasażerowie (54,5%).

Ofiary wypadku wg użytkownika drogi

Rodzaj użytkownika drogi		Ofiary	Zabici	Ranni
O g ó ł e m		66 635	5 444	61 191
Piesi		16 601	1 756	14 845
Rowerzyści i motorowerzyści		7 179	655	6 524
Kierowcy i pasażerowie:	motocykli	1 447	157	1 290
	sam. osobowych	36 293	2 526	33 770
	sam. ciężarowych	2 950	238	2 712
	autobusów	1 349	31	1 318
	ciągników	294	67	227
	tramwajów i trolejbusów	199	-	199
	poj. zaprzęgowych	91	3	88
	innych pojazdów	232	11	221

Wśród ofiar wypadków liczniejszą grupę stanowili mężczyźni. W 2005 roku zginęło ich 4 495 (77,1% ogółu zabitych), a 37 075 (60,6 %ogółu) zostało rannych. Liczba kobiet ofiar wypadków wyniosła 1 249 zabitych (22,9%) i 24 116 rannych (39,4%).

Najliczniejszą grupę wśród zabitych – 1 624 osoby (29,8% ogółu) stanowiły osoby w wieku 40-59 lat, natomiast najwięcej osób rannych 15 750 (25,7% ogółu) znajdowało się w grupie wiekowej 25-39 lat.

Grupy wiekowe	Zabici	Ranni	Na 1 milion populacji	
			Zabici	Ranni
0 – 6 lat	59	1 526	23,1	597,3
7 – 14 lat	114	4 565	30,6	1223,5
15 – 17 lat	165	3 388	97,5	2002,1
18 – 24 lata	924	12 939	203,3	2847,3
25 – 39 lat	1 284	15 750	157,2	1927,9
40 – 59 lat	1 624	14 566	148,5	1332,4
60 i więcej lat	1 274	8 457	194,9	1293,7

Najwyższy wskaźnik liczby ofiar odnotowany został w przedziale wiekowym 18 – 24 lata.

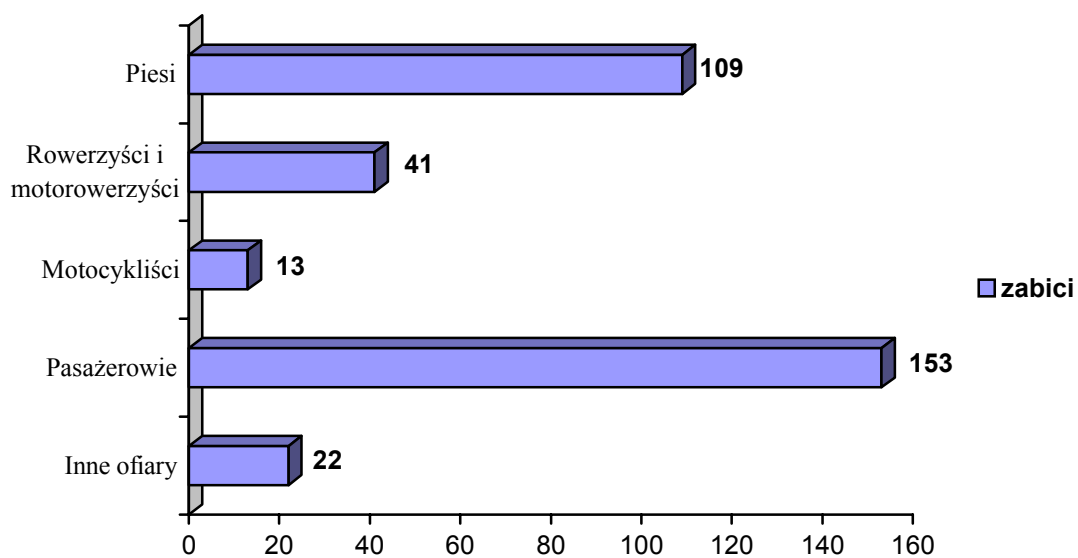
Szczególną grupą, na którą należałoby zwrócić uwagę, to dzieci i młodzież w wieku do lat 17. W 2005 roku w wypadkach drogowych poszkodowanych zostało 9 817 osób w tym przedziale wiekowym (zabitych – 338, a rannych – 9 479 osób). W porównaniu z rokiem ubiegłym zanotowano mniej zabitych o 64 osoby i mniej osób rannych o 993.

Ofiary wśród dzieci i młodzieży

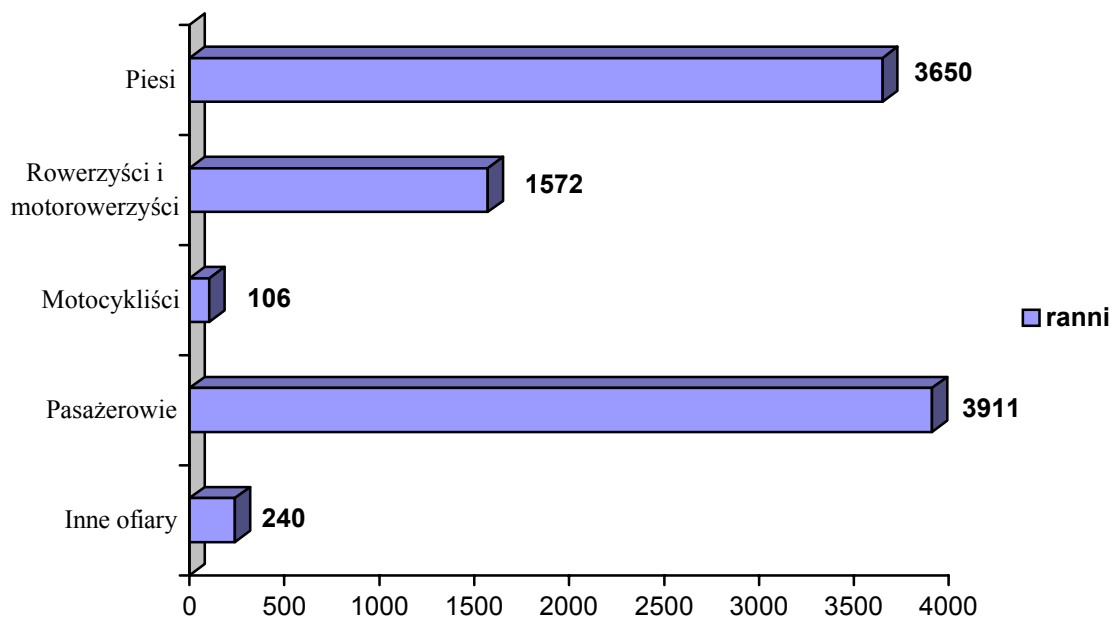
Dzieci i młodzież	Ofiary		Zabici		Ranni	
	2005	2004=100%	2005	2004=100%	2005	2004=100%
Piesi	3 759	87,0	109	70,8	3 650	87,6
Rowerzyści i motorowerzyści	1 613	89,7	41	68,3	1 572	90,5
Motocykliści	119	95,9	13	108,3	106	94,6
Pasażerowie	4 064	93,4	153	95,0	3 911	93,3
Inne ofiary	262	94,2	22	146,7	240	91,2

Dzieci i młodzież są to przede wszystkim pasażerowie i piesi. Tym samym są oni biernymi uczestnikami zdarzenia (pasażerowie), a ryzyko śmierci czy odniesienia poważnych obrażeń w wypadku drogowym jest znacznie większe niż wśród innych uczestników ruchu (piesi).

Ofiary dzieci i młodzież - zabici

Ofiary dzieci i młodzież - ranni

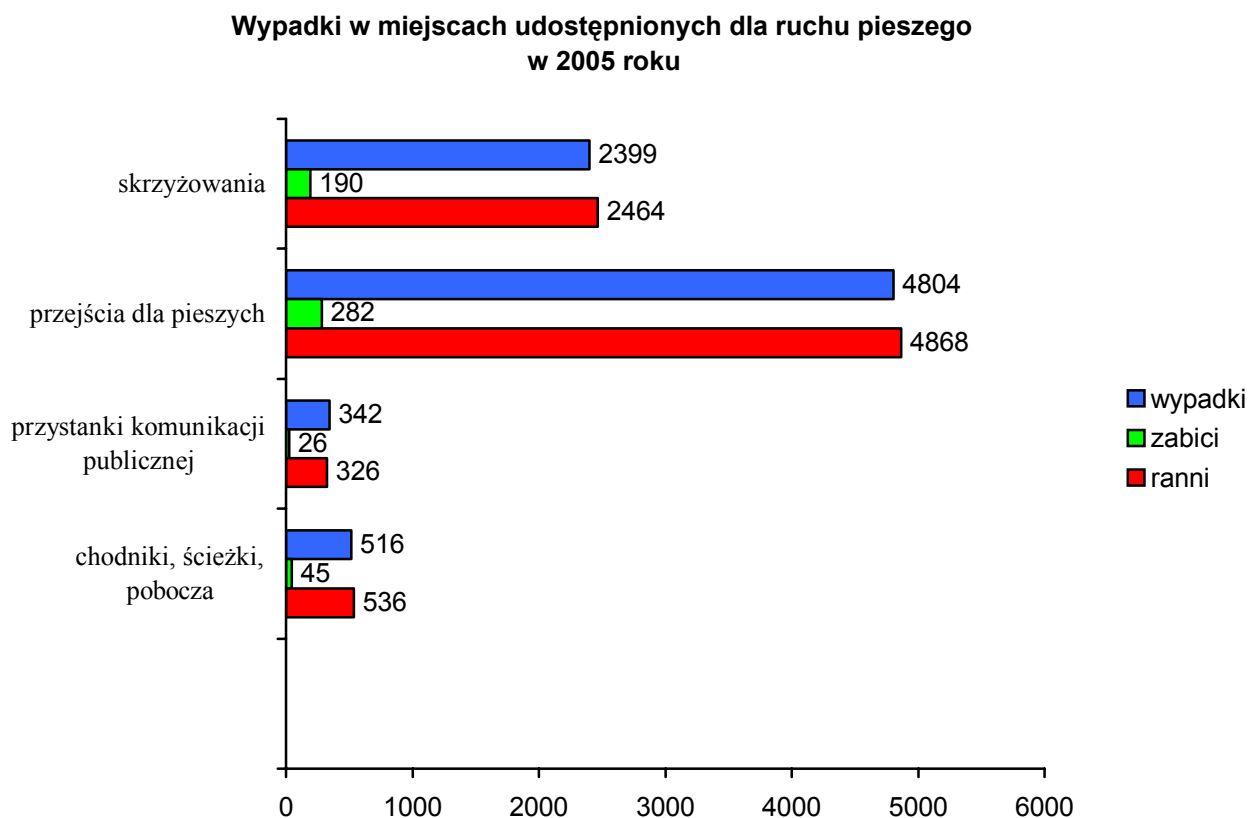

VI.2 Bezpieczeństwo osób pieszych

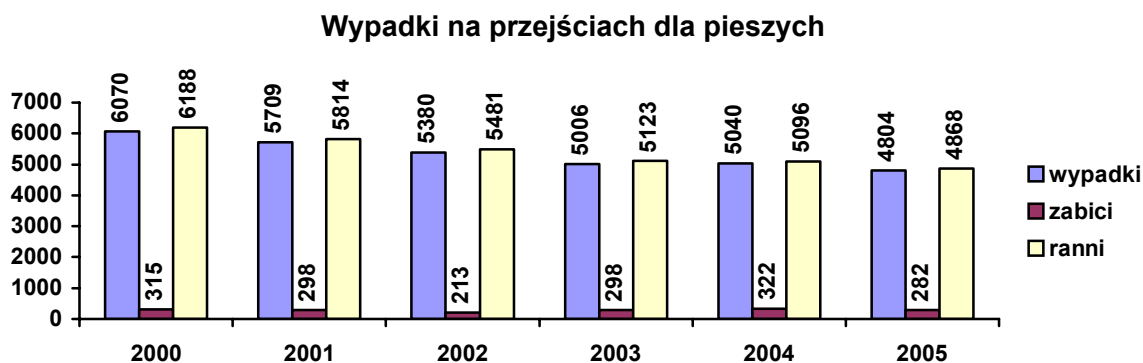
W 2005 roku odnotowano 15 802 wypadki z osobami pieszymi (32,8% ogółu), w których to wypadkach zginęło 1 756 osób (32,3% ogółu), a 14 845 zostało rannych (24,3% ogółu).

Piesi są najbardziej zagrożoną kategorią uczestników ruchu. Prawdą jest jednak i to, że sami piesi swoim zachowaniem często powodują duże zagrożenie. W omawianym roku spowodowali oni 14,8% zdarzeń z ofiarami w ludziach.

W miejscach udostępnionych dla ruchu pieszego zanotowano 8 061 potrażeń osób pieszych, stanowi to 51% wszystkich wypadków z pieszymi. Śmierć poniosły 543 osoby (30,9% ogółu zabitych pieszych), ranne zostały 8 194 osoby (55,2% ogółu rannych pieszych).

Badając wypadki w miejscach udostępnionych dla ruchu pieszych zauważyć należy, że zdecydowanie najwięcej zdarzeń drogowych występuje na przejściach dla pieszych, liczba potrażeń w tych miejscach systematycznie rośnie z 28,9% w 2000 roku do 30,4% w roku 2005.

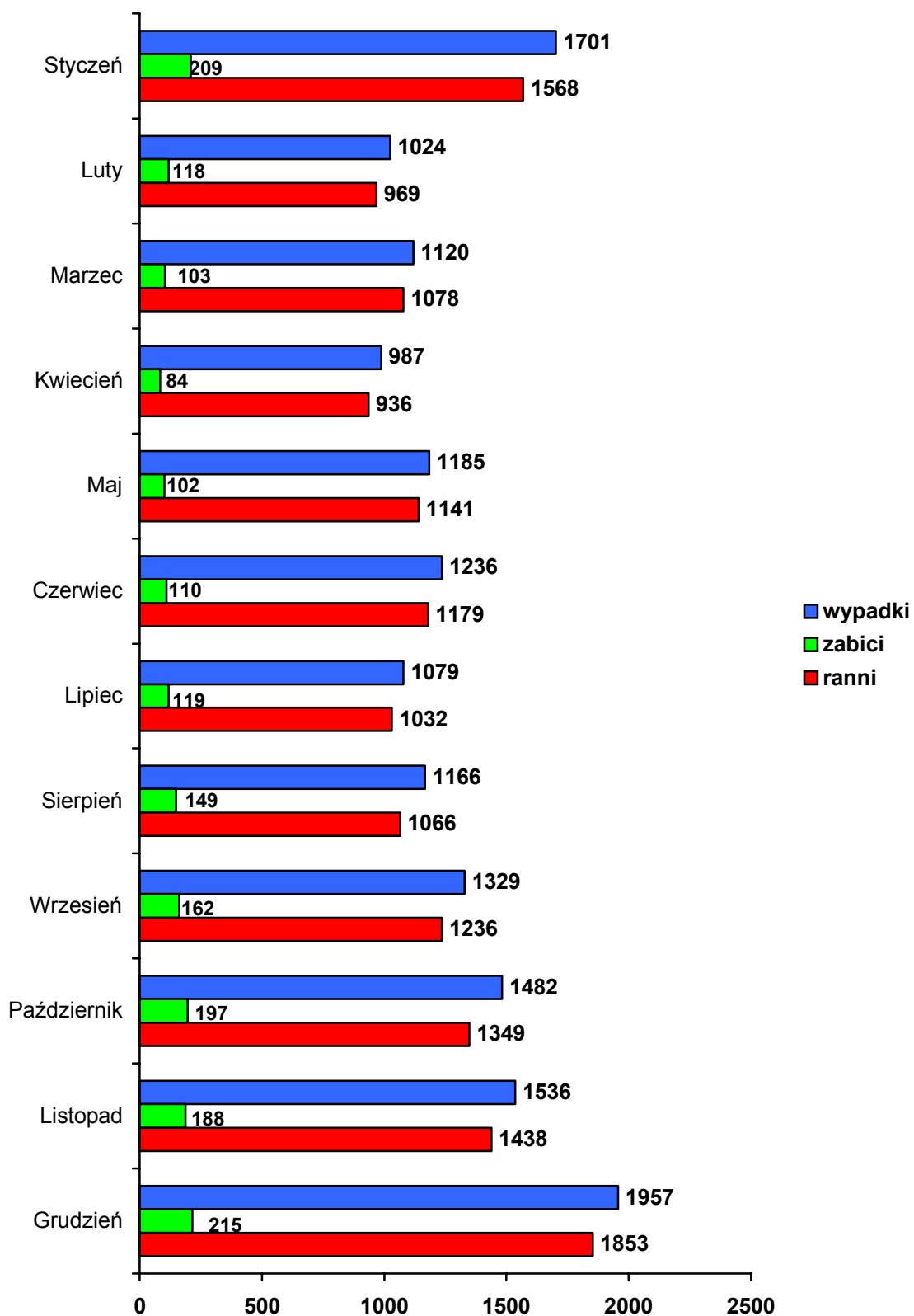
Zjawisko takie powinno budzić niepokój, gdyż przejście dla pieszych w swej istocie gwarantować powinno tym uczestnikom ruchu bezpieczne przekroczenie jezdni. Niemniej jednak spojrzeć należy na ten problem z dwóch stron. Po pierwsze kierujący pojazdem zbliżając się do przejścia dla pieszych ma obowiązek zachować szczególną ostrożność i ustąpić pierwszeństwa pieszemu znajdującemu się na przejściu (art. 26 ust. 1 Prawa o ruchu drogowym). Z drugiej zaś strony fakt korzystania z wyznaczonego przejścia nie upoważnia pieszego do wchodzenia na jezdnię bez upewnienia się, czy nie spowoduje to zagrożenia bezpieczeństwa w ruchu, a przede wszystkim jego życia i zdrowia.

Podobnie jak w latach poprzednich najwięcej potrażeń i najtragiczniejsze ich skutki zanotowano w miesiącach jesienno-zimowych. Na taki stan rzeczy wpływ mają nasze warunki klimatyczne, kiedy to w okresie tym wcześniej zapada zmrok, warunki atmosferyczne ulegają pogorszeniu i w wyniku tego pieszy staje się mniej widoczny oraz wydłuża się droga hamowania pojazdu.

Wypadki z udziałem pieszych w układzie miesięcznym

Miesiące	Wypadki		Zabici		Ranni	
	Ogółem	%	Ogółem	%	Ogółem	%
Styczeń	1 701	10,8	209	11,9	1 568	10,6
Luty	1 024	6,5	118	6,7	969	6,5
Marzec	1 120	7,1	103	5,9	1 078	7,3
Kwiecień	987	6,2	84	4,8	936	6,3
Maj	1 185	7,5	102	5,8	1 141	7,7
Czerwiec	1 236	7,8	110	6,3	1 179	7,9
Lipiec	1 079	6,8	119	6,8	1 032	7,0
Sierpień	1 166	7,4	149	8,5	1 066	7,2
Wrzesień	1 329	8,4	162	9,2	1 236	8,3
Październik	1 482	9,4	197	11,2	1 349	9,1
Listopad	1 536	9,7	188	10,7	1 438	9,7
Grudzień	1 957	12,4	215	12,2	1 853	12,5

Wypadki z udziałem pieszych wg miesięcy

VII. Nietrzeźwi uczestnicy wypadków drogowych.

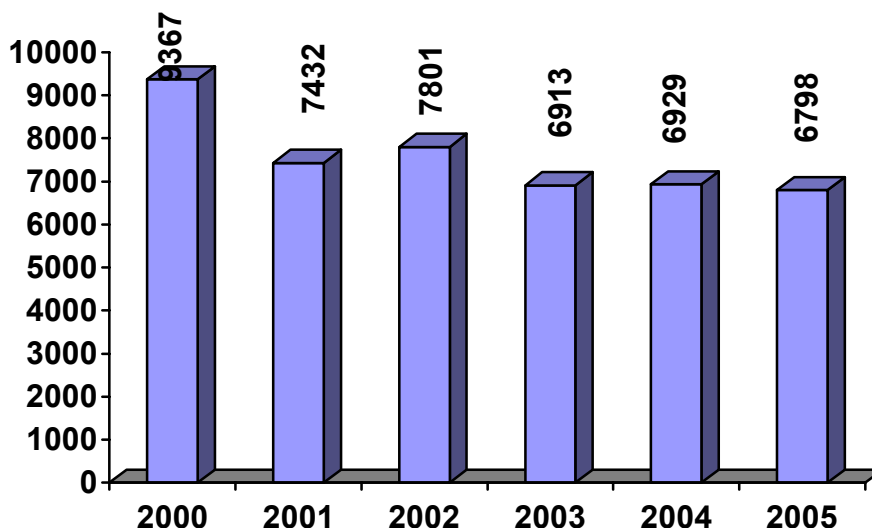
W 2005 roku nietrzeźwi uczestniczyli w 6 798 wypadkach drogowych (14,1% ogółu wypadków), śmierć w nich poniosło 825 osób (15,1% ogółu zabitych), a 8 487 odniosło obrażenia ciała (13,9% ogółu rannych).

Wypadki drogowe i ich skutki z udziałem nietrzeźwych uczestników ruchu w układzie województw

Województwa	Wypadki		Zabici [*]		Ranni [*]	
	Ogółem	%	Ogółem	%	Ogółem	%
Dolnośląskie	484	7,1	24	4,5	383	7,5
Kujawsko – pomorskie	263	3,9	16	3,0	189	3,7
Lubelskie	505	7,4	33	6,3	437	8,5
Lubuskie	143	2,1	8	1,5	75	1,5
Łódzkie	613	9,0	67	12,7	440	8,6
Małopolskie	638	9,4	37	7,0	511	9,9
Mazowieckie	449	6,6	36	6,8	296	5,8
Opolskie	159	2,3	20	3,8	109	2,1
Podkarpackie	362	5,3	40	7,6	226	4,4
Podlaskie	233	3,4	42	8,0	163	3,2
Pomorskie	399	5,9	23	4,4	347	6,8
Śląskie	888	13,1	29	5,5	706	13,7
Świętokrzyskie	362	5,3	30	5,7	317	6,2
Warmińsko-mazurskie	340	5,0	33	6,3	282	5,5
Wielkopolskie	434	6,4	43	8,1	300	5,8
Zachodniopomorskie	292	4,3	30	5,7	212	4,1
Komenda Stołeczna Policji	234	3,4	17	3,2	143	2,8
POLSKA	6 798	100,0	528	100,0	5 136	100,0

^{*} w rubrykach zabici i ranni zostali ujęci tylko nietrzeźwi uczestnicy wypadków

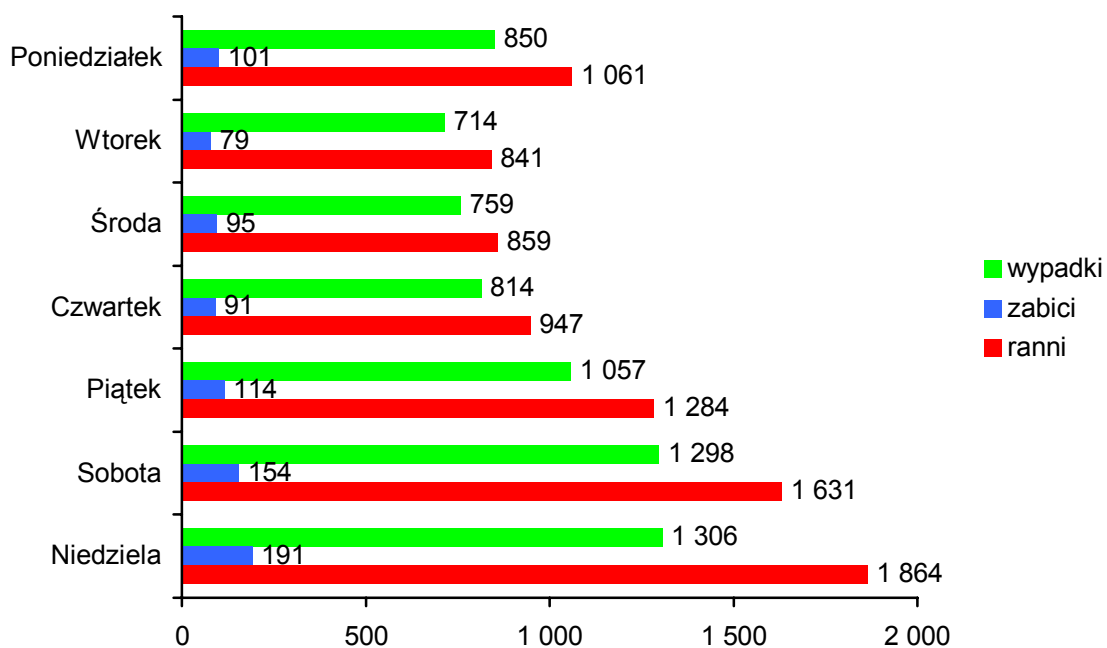
Wypadki z udziałem nietrzeźwych w latach 2000 - 2005

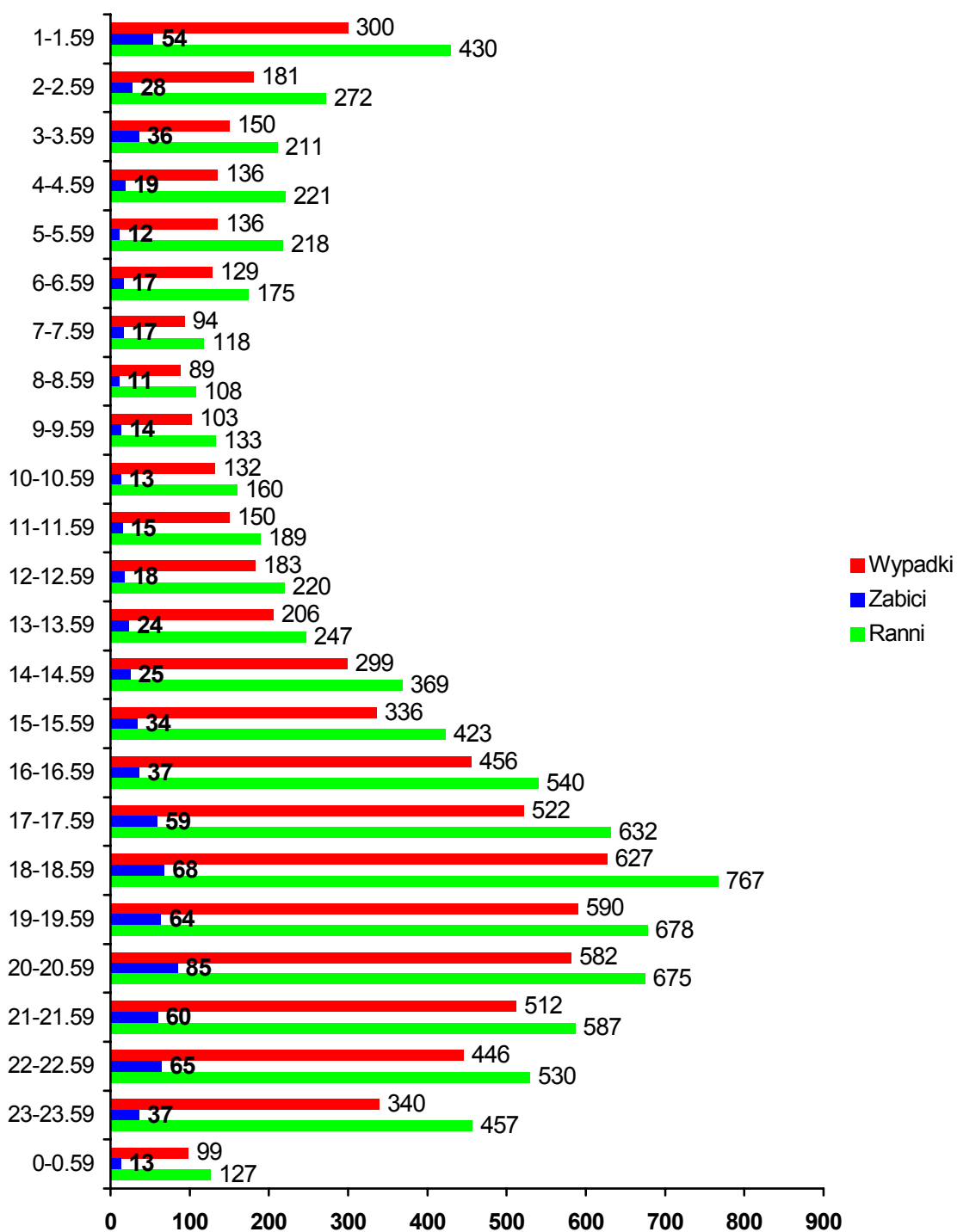
Nietrzeźwi najczęściej uczestniczą w zdarzeniach drogowych w ostatnich dniach tygodnia: piątek (15,5%), sobota (19,1%) i niedziela (19,2%). Niewątpliwie wpływ na takie rozłożenie wypadków ma fakt, że koniec tygodnia, dni wolne od pracy, sprzyjają spotkaniom towarzyskim i imprezom, podczas których spożywany jest alkohol. Generalnie w te dni zwiększa się liczba uczestników ruchu pod wpływem alkoholu.

Natomiast w trakcie doby kulminacyjny jest przedział pomiędzy 18.00 a 21.00. W 2005 roku w godzinach tych nietrzeźwi uczestniczyli w 1 799 wypadkach, co stanowi 26,5% wszystkich wypadków z ich udziałem. Rozkład godzinowy wypadków z udziałem nietrzeźwych pokrywa się z ogólną tendencją ich występowania.

Zestawienie wypadków drogowych z nietrzeźwymi wg dni tygodnia

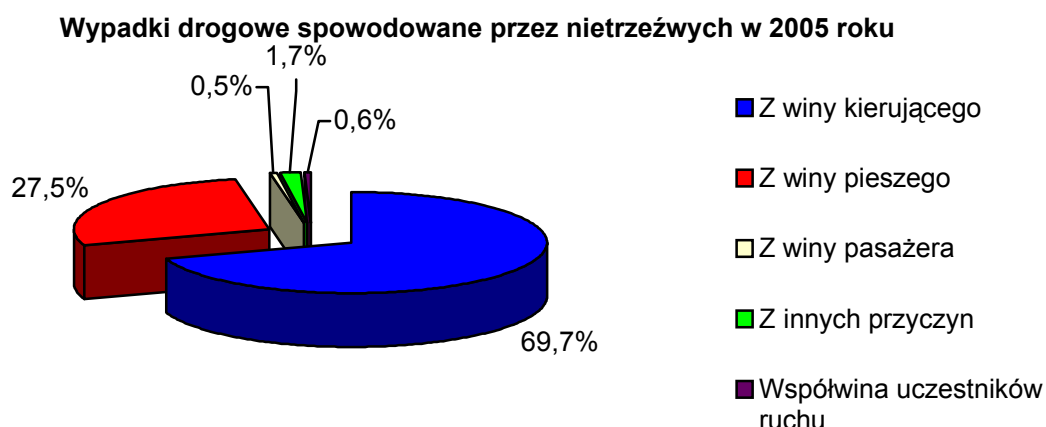
Zestawienie wypadków z nietrzeźwymi wg godzin w 2005 r.

Nietrzeźwi uczestnicy ruchu w 2005 roku spowodowali 5 748 wypadków, tj. (11,9% ogółu wypadków). Najliczniejszą grupę nietrzeźwych sprawców wypadków stanowią kierujący. W odniesieniu do ogólnej liczby wypadków spowodowanych przez kierujących, nietrzeźwi stanowili 10,1%.

Wypadki drogowe i ich skutki spowodowane przez nietrzeźwych uczestników ruchu

Nietrzeźwość uczestników zdarzenia	Wypadki	Zabici	Ranni
Z winy kierującego	4 005	490	5 609
Z winy pieszego	1 582	217	1 419
Z winy pasażera	29	1	31
Z innych przyczyn	99	9	103
Współwina uczestników ruchu	33	10	26

W 2005 roku kierujący będący pod wpływem alkoholu spowodowali 4 005 wypadków. Zginęło w nich 490 osób, a rannych zostało 5 609 osób. W porównaniu do 2004 roku nastąpił wzrost liczby wypadków o 117 (+3%).

W grupie nietrzeźwych kierujących największe zagrożenie bezpieczeństwa stanowili kierujący samochodami osobowymi, spowodowali oni 3 088 wypadków (77,1 % wypadków spowodowanych przez nietrzeźwych kierujących). Wskaźnik ten jest wyższy niż w roku poprzednim (2004 – 73,4%). W wypadkach zawinionych przez nietrzeźwych kierujących samochodami osobowymi zginęło 390 osób, tj. 79,6% śmiertelnych ofiar zdarzeń spowodowanych przez nietrzeźwych kierujących (2004 rok – 74,4%).

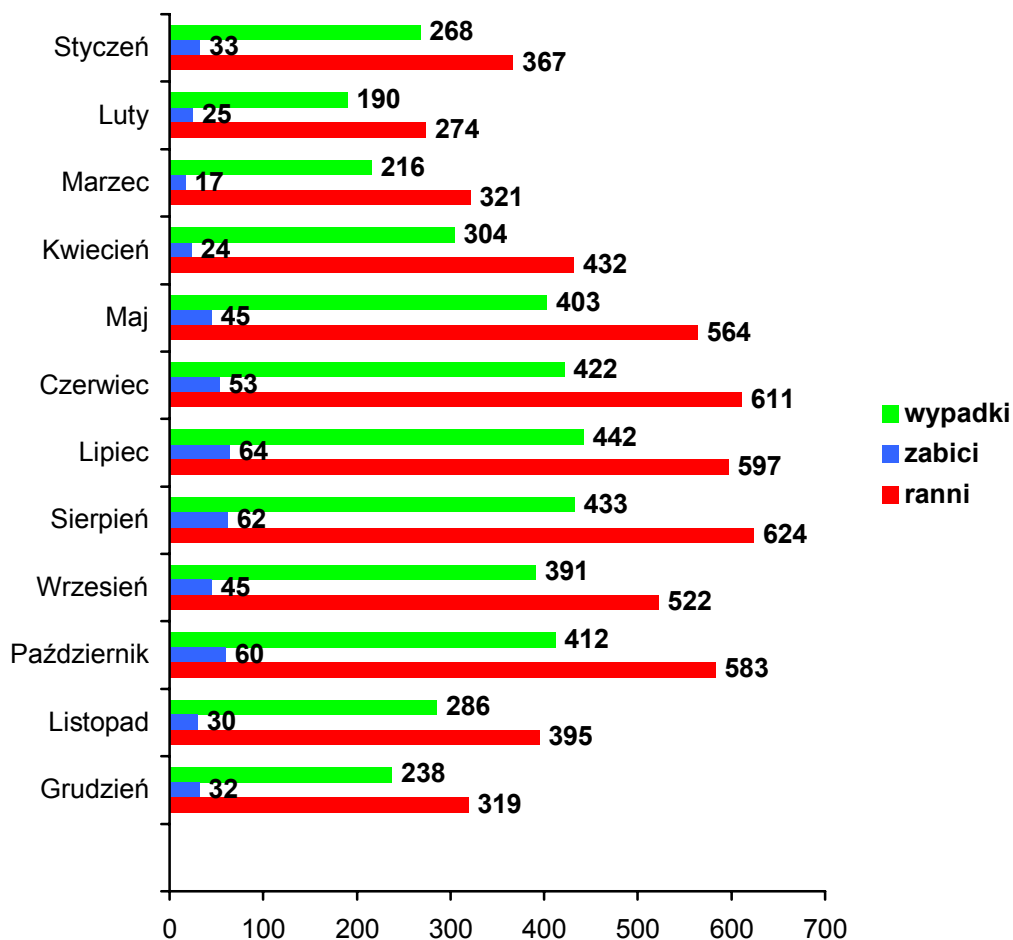
Wypadki spowodowane przez nietrzeźwych kierujących w 2005 r – według rodzajów pojazdów

Rodzaj pojazdu sprawcy	Wypadki		Zabici		Ranni	
	Ogółem	%	Ogółem	%	Ogółem	%
Rower	446	11,1	40	8,2	426	7,6
Motorower	82	2,0	1	0,2	96	1,7
Motocykl	131	3,3	16	3,3	143	2,5
Samochód osobowy	3 088	77,1	390	79,6	4 638	82,7
Samochód ciężarowy	157	3,8	24	4,9	198	3,5
Autobus	4	0,1	-	-	5	0,1
Ciągnik rolniczy	75	1,8	17	3,4	77	1,3
Pojazd zaprzęgowy	7	0,2	-	-	10	0,2
Inny	15	0,2	2	0,4	16	0,3

Wypadki spowodowane przez nietrzeźwych kierujących w podziale na miesiące

Miesiące	Wypadki		Zabici		Ranni	
	Ogółem	%	Ogółem	%	Ogółem	%
Ogółem	4005	100,0	490	100,0	5 609	100,0
Styczeń	268	6,7	33	6,7	367	6,5
Luty	190	4,7	25	5,1	274	4,9
Marzec	216	5,4	17	3,5	321	5,7
Kwiecień	304	7,6	24	4,9	432	7,7
Maj	403	10,1	45	9,2	564	10,1
Czerwiec	422	10,5	53	10,8	611	10,9
Lipiec	442	11,0	64	13,1	597	10,6
Sierpień	433	10,8	62	12,7	624	11,1
Wrzesień	391	9,8	45	9,2	522	9,3
Październik	412	10,3	60	12,2	583	10,4
Listopad	286	7,1	30	6,1	395	7,0
Grudzień	238	5,9	32	6,5	319	5,7

**Nietrzeźwi kierujący - sprawcy wypadków w układzie
miesięcznym w 2005 roku**

Z analizy miesięcznego rytmu powstawania wypadków w 2005 roku wynika, że największą liczbę zdarzeń z ofiarami w ludziach powodowali nietrzeźwi kierujący w miesiącach letnich oraz w październiku.

Piesi będący pod działaniem alkoholu spowodowali 1 582 wypadki, w ich wyniku śmierć poniosło 217 osób, a 1 419 zostało rannych. W porównaniu do roku 2004 nastąpił spadek liczby wypadków spowodowanych przez tę grupę uczestników ruchu o 144 (-8,3%). Prawie co piąty pieszy – sprawca wypadku był pod wpływem alkoholu, jest to na poziomie roku ubiegłego. Liczba zdarzeń, do powstania których przyczynili się nietrzeźwi piesi systematycznie spada, w roku 2005 była najniższa w ostatnich pięciu latach i stanowiła 3,2% wszystkich wypadków (2001 – 3,7%, 2002 – 3,6%, 2003 – 3,4%, 2004 – 3,3%).

Wypadki drogowe i ich skutki spowodowane przez nietrzeźwych pieszych

Miesiące	Wypadki		Zabici		Ranni	
	Ogółem	%	Ogółem	%	Ogółem	%
Styczeń	211	13,3	38	17,5	177	12,5
Luty	107	6,8	10	4,6	101	7,1
Marzec	132	8,3	23	10,6	110	7,8
Kwiecień	74	4,7	9	4,1	71	5,0
Maj	80	5,1	8	3,7	74	5,2
Czerwiec	94	5,9	15	6,9	85	6,0
Lipiec	126	8,0	16	7,4	117	8,2
Sierpień	106	6,7	17	7,8	96	6,8
Wrzesień	134	8,5	20	9,2	117	8,2
Październik	160	10,1	23	10,6	143	10,1
Listopad	156	9,9	13	6,0	149	10,5
Grudzień	202	12,8	25	11,5	179	12,6

W porównaniu z rokiem ubiegłym stwierdzono wzrost liczby ujawnionych kierujących pojazdami, będących pod działaniem alkoholu (w stanie po użyciu oraz w stanie nietrzeźwości) o 18 671 osób.

Czasookres i kwalifikacja prawna czynu	Liczba ujawnionych osób
Styczeń – grudzień 2004– art.87§1i2 kw oraz art. 178a §1i2 kk	173 539
Styczeń – grudzień 2005 – art.87§1i2 kw oraz art. 178a §1i2 kk	192 210

VIII. Cudzoziemcy - uczestnicy wypadków drogowych

W 2005 roku cudzoziemcy uczestniczyli w 1 427 wypadkach drogowych (2,9% ogółu wypadków), w porównaniu z 2004 rokiem nastąpił niewielki spadek - o 12 wypadków, śmierć w nich poniosło 301 osób, o 20 osób więcej niż w 2004 roku, a 2 082 zostały ranne, tj. mniej o 128 osób rannych niż w roku 2004. Cudzoziemcy przyczynili się do powstania 780 wypadków drogowych, co stanowi ok. 1,6% wszystkich wypadków zaistniałych w 2005 roku.

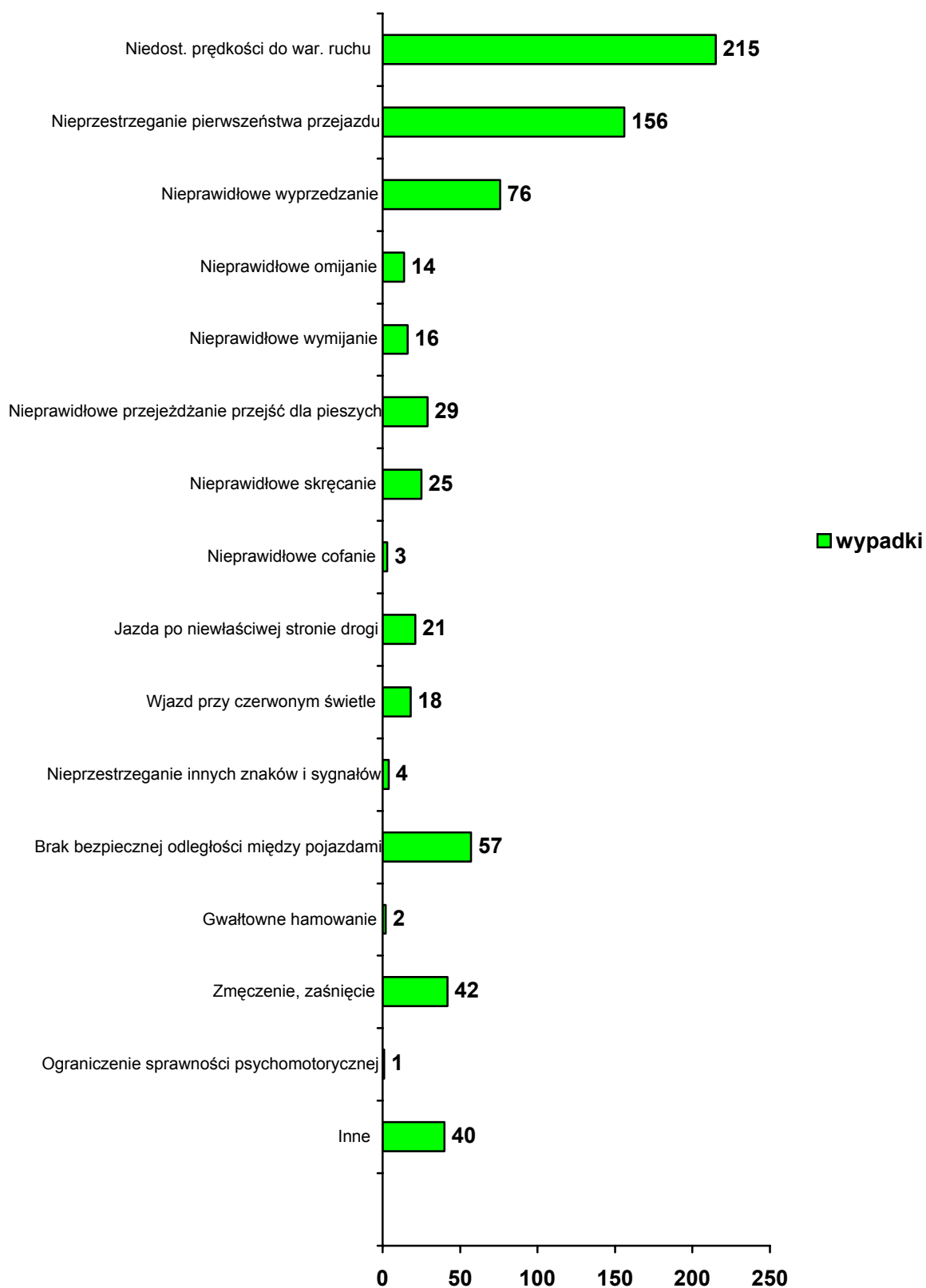
Najliczniejszą grupą sprawców - obywateli innych państw, byli kierujących pojazdami. Spowodowali oni 724 wypadki drogowe, tj. 92,8 % wszystkich wypadków zawinionych przez cudzoziemców.

Przyczyny wypadków spowodowanych przez cudzoziemców

Przyczyny wypadków	Wypadki		Zabici		Ranni	
	Ogółem	%	Ogółem	%	Ogółem	%
z winy kierującego	724	92,8	119	91,5	1 046	94,8
z winy pieszego	35	4,5	6	4,6	29	2,6
z winy pasażera	-	-	-	-	-	-
z innych przyczyn	19	2,4	5	3,8	24	2,2
współwina uczestników ruchu	2	0,3	-	-	4	0,4

W 2005 roku najwięcej wypadków drogowych spowodowali kierujący pojazdami, będący obywatelami takich państw jak: Niemcy (151 wypadków – 20,9%), Ukraina (68 wypadków – 9,4%), Litwa (44 wypadki – 6,1%), Białoruś (43 wypadki – 5,9%). Można to wytłumaczyć tym, że Polska z racji swego położenia jest krajem tranzytowym i zdecydowanie największy odsetek cudzoziemców wjeżdżających i przejeżdżających przez nasz kraj to obywatele państw ościennych; szczególnie z linii wschód – zachód.

Główne przyczyny wypadków z winy cudzoziemców - kierujących pojazdami

Wypadki drogowe i ich skutki z udziałem cudzoziemców w układzie województw*

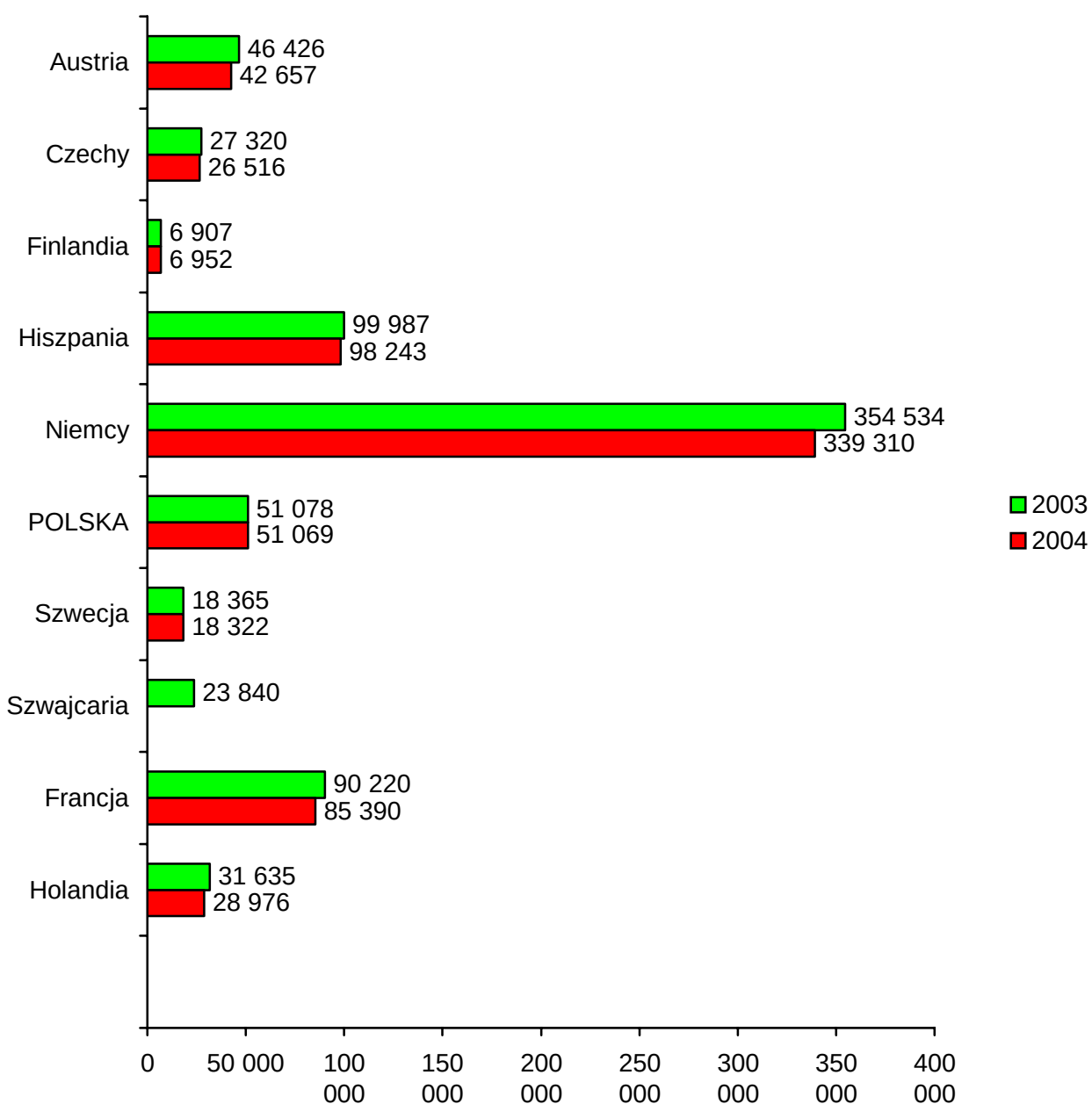
Województwa	Wypadki		Zabici*		Ranni*	
	Ogółem	%	Ogółem	%	Ogółem	%
Dolnośląskie	117	8,2	9	9,5	64	8,3
Kujawsko - pomorskie	34	2,4	1	10,1	17	2,2
Lubelskie	86	6,0	6	6,3	45	5,8
Lubuskie	70	4,9	11	11,6	40	5,2
Łódzkie	132	9,3	7	7,4	109	14,1
Małopolskie	78	5,5	2	2,1	39	5,0
Mazowieckie	147	10,3	7	7,4	65	8,4
Opolskie	54	3,8	5	5,3	42	5,4
Podkarpackie	59	4,1	6	6,3	30	3,9
Podlaskie	103	7,2	6	6,3	59	7,6
Pomorskie	76	5,3	7	7,4	35	4,5
Śląskie	117	8,2	6	6,3	35	4,5
Świętokrzyskie	20	1,4	-	-	4	0,5
Warmińsko-mazurskie	68	4,8	4	4,2	37	4,8
Wielkopolskie	88	6,2	9	9,5	66	8,5
Zachodniopomorskie	96	6,7	5	5,3	62	8,0
Komenda Stołeczna Policji	82	5,7	4	4,2	24	3,1

* W rubrykach zabici i ranni zostali ujęci tylko cudzoziemcy - uczestnicy wypadków.

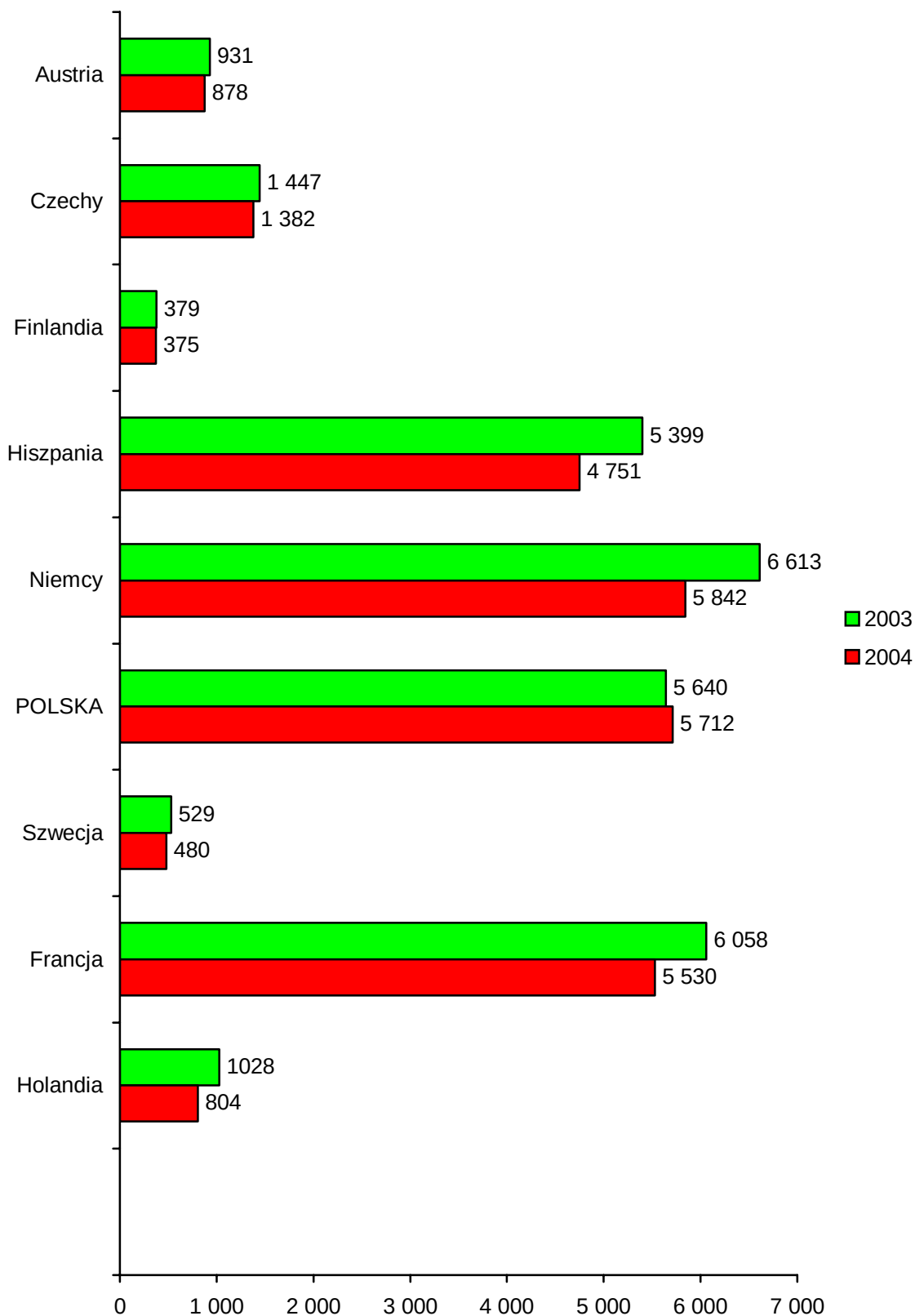
IX. Bezpieczeństwo Ruchu Drogowego w innych krajach europejskich.

W rozdziale tym przedstawiono niektóre dane dotyczące bezpieczeństwa ruchu drogowego w wybranych państwach. Informacje te zostały przekazane Komendzie Głównej Policji przez Instytut Transportu Samochodowego, a pochodzą z bazy CARE (Europejska Baza Danych o Wypadkach Drogowych). Prezentowane dane są najaktualniejszymi dostępnymi w chwili opracowywania analizy.

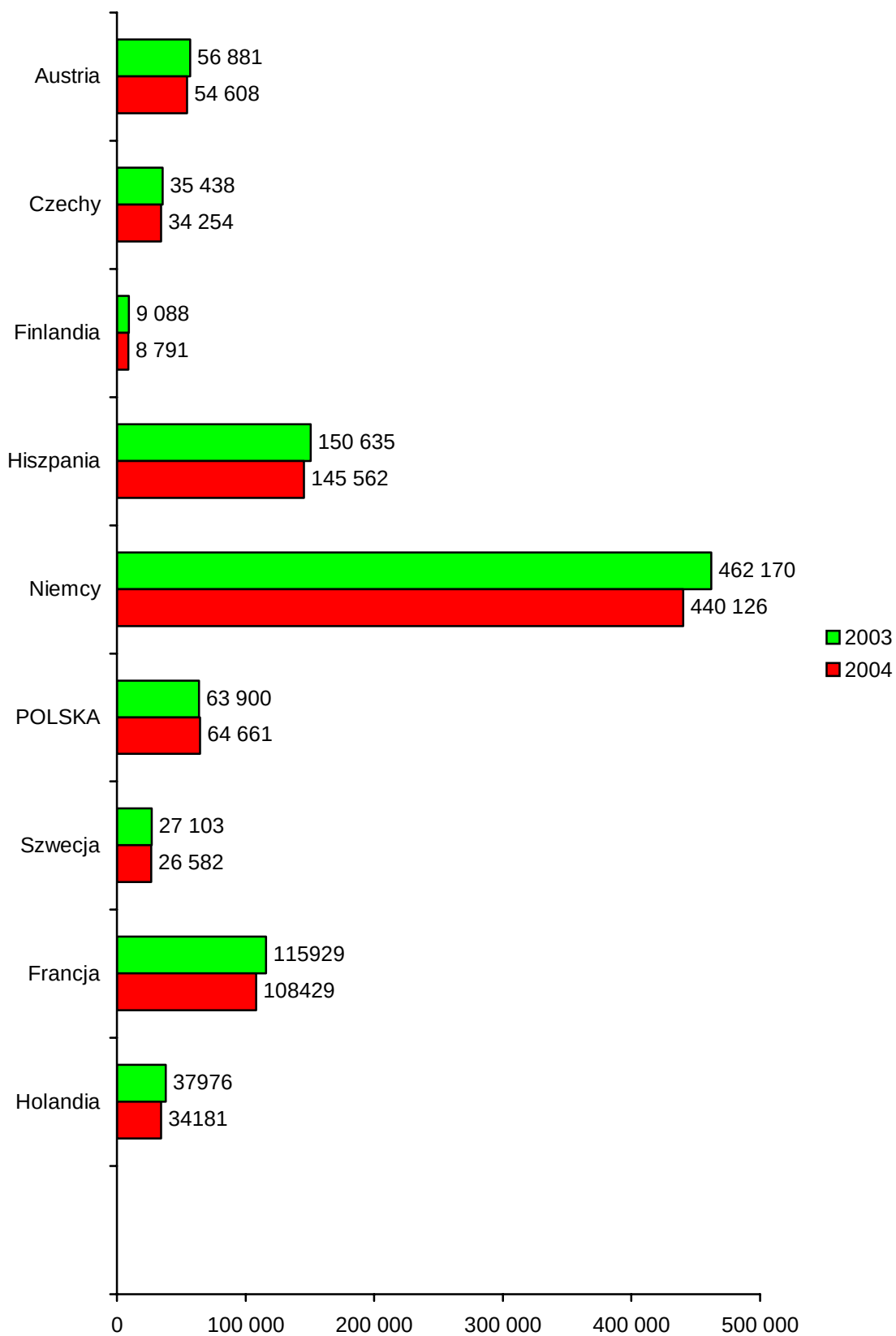
Liczba wypadków drogowych

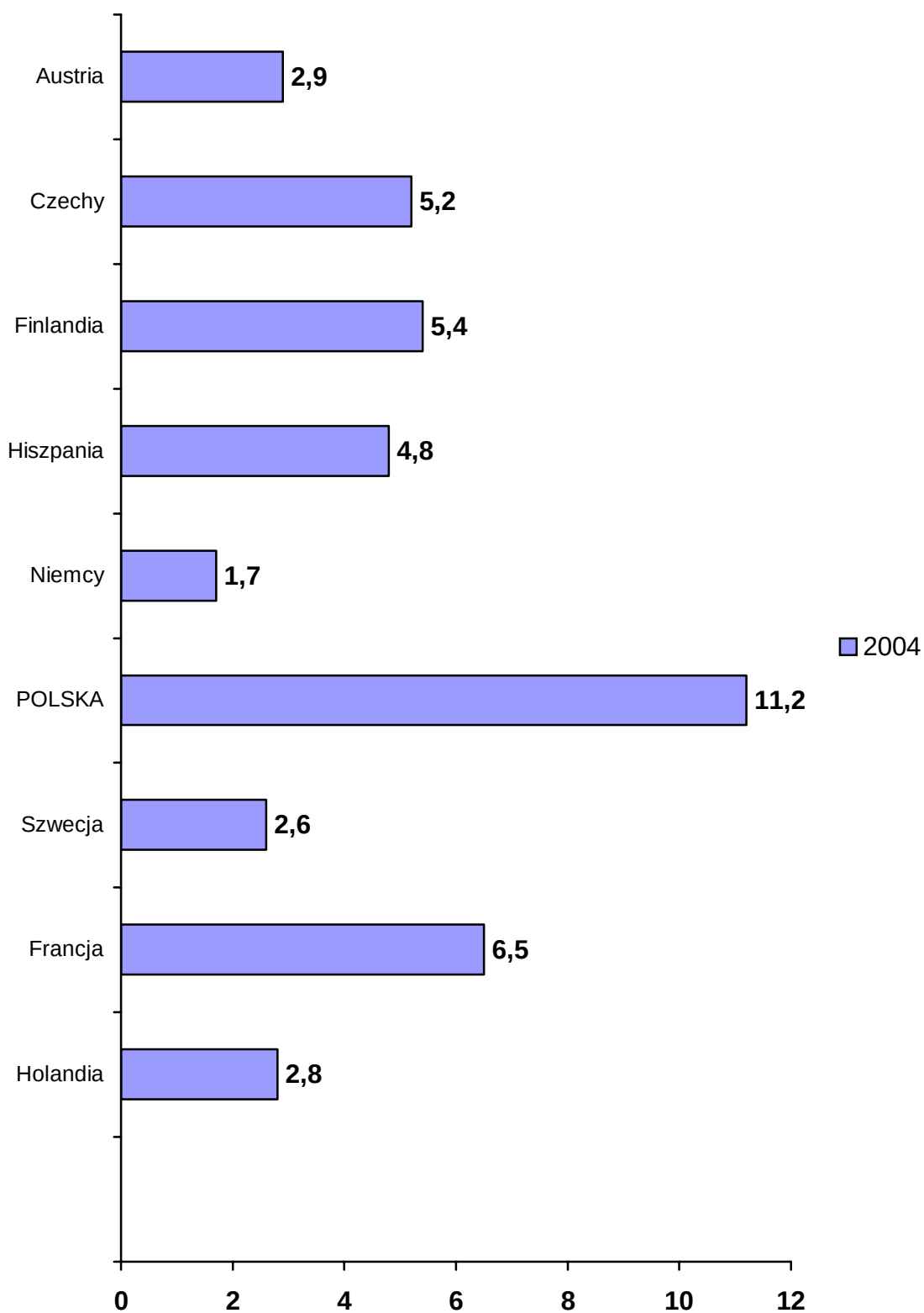
Liczba zabitych w wypadkach

Liczba rannych w wypadkach

Zabici na 100 wypadków

Ranni na 100 wypadków

